

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 3.01.30

**Inventaris van het archief van het
Serment van de Werklieden en
Munters van de Munt van Holland te
Dordrecht**

Versie: 01-10-2022

R. Fruin

Nationaal Archief, Den Haag 1914

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Literatuur.....	9
 Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	 11
I. STUKKEN VAN ALGEMEENEN AARD.....	11
II. ORDONNANTIES EN EEDEN.....	12
III. PRIVILEGIËN EN HUNNE VERDEDIGING.....	13
a. In het algemeen.....	13
b. Vrijdom van imposten en andere lasten.....	14
c. Andere privilegiën.....	17
IV. MUNTERS- EN KNAAPPLAATSEN.....	19
a. In het algemeen.....	19
b. Muntersplaatsen.....	19
c. Knaapplaatsen.....	26
V. RECHTSPRAAK.....	31
VI. VERHOUDING TOT VREEMDE MUNTCOLLEGES EN MUNTPLAATSEN.....	32
a. In het algemeen.....	32
b. Verhouding tot de Brabantsche munt.....	33
c. Verhouding tot de Zeeuwsche munt.....	34
d. Verhouding tot de munt te Kampen.....	36
VII. WERKZAAMHEDEN AAN DE MUNT.....	37
a. Instructies en eeden.....	37
b. Technische werkzaamheden.....	38
c. Gebrek aan werk.....	39
d. Loonen.....	40
VIII. FINANCIËEL BEHEER.....	43
IX. KELDER.....	46
X. MUNTERSKAPEL.....	47
XI. STUKKEN VAN VERSCHILLENDE AARD.....	48
XII. VARIA.....	49
 Bijlagen.....	 51
Regesten.....	51

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Serment van de Werklieden en de Munters van de Munt van Holland te Dordrecht

Archiefbloknummer:

3552

Omvang:

269 inventarisnummer(s); 3,00 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en gedrukte teksten, geen bijzondere handschriften. De Nederlandse teksten van vóór ca. 1700 zijn geschreven in het gotische cursiefschrift, met name in de Oud-Hollandse klerkencursief.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Serment van de werklieden en munters van de Munt van Holland te Dordrecht

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat brieven van Hertog Albrecht van Beieren en Philips de Schoone betreffende voorrechten van munters, stukken over belastingvrijstelling en overdracht van muntersplaatsen. Verder verzoeken om elders te mogen werken of juist werklieden van buiten te weren. Een aantal stukken handelt over de munt te Brabant, Zeeland en Kampen. Daarnaast zijn er stukken over loonconflicten en processen daarover zoals dat tussen de munters en Jacob Jans zoon de Jonge, muntmeester particulier. Een bewaard gebleven kelderboek bevat de rekeningen van de munt van Dordrecht over de periode 1586-1609/10.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Serment van de Werklieden en de Munters van de Munt van Holland te Dordrecht, nummer toegang 3.01.30, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Serment Munt van Holland, 3.01.30, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

De Brabantsche munt is ouder dan de Hollandsche en toen de Hollandsche munt was opgericht, werden de muntgezellen voornamelijk gerecruteerd uit de Brabantsche munters. Die Brabantsche munters vormden van ouds één college, zij stonden onder één serment gelijk men zeide, en alleen diegenen, die in het serment opgenomen waren, hadden het recht in de Brabantsche munt te werken. Deze instelling werd in de Dordtsche munt van de Brabantsche overgenomen: hertog Albrecht van Beieren bepaalde in 1368 dat alleen de Brabantsche munters in de munt te Dordrecht mochten werken. Sinds dien tijd waren de Hollandsche en Brabantsche munters eigenlijk in één serment georganiseerd. Op den duur is daarin echter verandering gekomen. Het Dordtsche serment werd naast het Antwerpsche een zelfstandig lichaam; maar een gedeelte der plaatsen in de Hollandsche munt bleef voor de Brabanter gereserveerd. Dat bleef zoo tot na den opstand. Sedert ging elk der beide colleges zijn eigen weg: maar in het Dordtsche serment was toch altijd een bepaald getal Brabantsche muntplaatsen die zich echter in niets van de andere onderscheidten behalve door den naam. Ook de gemeenschappelijke privilegiën van de beide sermenten - gevolg van hunne vroegere eenheid - die zij dus ook, als het pas gaf, gezamenlijk verdedigden, hadden den band tusschen beide wel onder het landsheerlijk gezag kunnen sterken, maar verloren hun invloed, toen het noorden en zuiden elk zijn eigen weg gingen.

De muntersplaatsen waren erfelijk en konden ook door de vrijmunters met goedkeuring hunner erven verkocht worden, al kon natuurlijk niemand als werkman aan de munt optreden zonder zijne proef te hebben gedaan. De munters vormden dus een soort gilde, onafhankelijk van de regeering. Maar die toestand heeft nooit zuiver bestaan. Reeds de hertog van Brabant had zich het recht voorbehouden eigenmachtig een zeker getal muntersplaatsen te vergeven, en later heeft de Hollandsche Statenregeering haar invloed op de benoeming der munters steeds uitgebreid. Van ouds had iedere werkman in de munt het recht een knaap aan te stellen; later werden ook vele knapen buiten het serment om door of namens de Staten aangesteld.

Tot het serment behoorden eigenlijk de hoogere ambtenaren; de waardijn, de muntmeester, de essayeur niet, tenzij zij tevens erfmunters waren. Maar in de veel bestreden doch hardnekkig verdedigde privilegiën der munters, het recht van vrijdom van imposten, van de wachten en van andere lasten, deelden ook zij. Onder de verdere voorrechten behoorden ook de rechtspraak van het serment over zijne leden, behoudens in enkele gevallen, en het recht om met uitsluiting van anderen in de muntplaatsen van Holland en Zeeland te werken. Zoowel dit laatste recht, dat tegenover de Zeeuwsche en Westfriesche munten, die tijdens de Republiek waren ontstaan, op den duur niet houdbaar was, als het verbod om in andere munten te werken, veroorzaakten vele langdurige geschillen.

Opmerking verdienen ten slotte nog twee bijzondere instellingen, die het serment bezat: de kelder, een soort sociëteit, welker administratie, eerst afzonderlijk gehouden, later met die der financiën van het serment versmolt, en de kapel in de Groote Kerk te Dordrecht.

Het bestuur van het serment berustte bij de provoosten en (sinds 1606) de gezworenen, die jaarlijks door het serment gekozen of bestendigd werden. In den regel waren er twee provoosten, waarvan er een het financieel beheer had met den titel van boekhouder, en twee gezworenen. Zij werden bijgestaan door een griffier.

De revolutie maakte aan de privilegiën der munters, de regeering van koning Lodewijk aan het bestaan zelf der Dordtsche munt een einde.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Het archief bleef in particuliere handen berusten, totdat het in 1873 door het Rijk werd aangekocht en gedeeltelijk in het Algemeen Rijksarchief werd opgenomen, terwijl een ander gedeelte voorloopig op 's Rijks munt te Utrecht werd opgeborgen, waarvan het eerst in 1914 naar het Algemeen Rijksarchief werd overgebracht, waar het thans met het reeds sinds 1873 er berustende gedeelte in den achterstaanden inventaris vereenigd is.

De rechtstitel is (nog) onbekend

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

LITERATUUR

W. Dolk, *Het Serment van de Munt van Holland te Dordrecht*. In het Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie, deel V - 1951, blz. 119-171.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

I. STUKKEN VAN ALGEMEENEN AARD.

- 1-5** Resolutiën van het college van den sermente van de munt te Dordrecht.
1581-1636, 1677-1731, 1792-1807 5 deelen
Het college bestond uit de provoosten en gezworenen; later zijn in den regel ook de waardijn, contrawaardijn enz. tegenwoordig. Vele ingekomen en uitgaande stukken zijn in de resolutiën opgenomen.
- 1** 1581 April 20-1636 Februari 17.
Dit deel heet op den band: "Resolutieboek".
Vóórin zijn geschreven: commissie voor den griffier d.d. 1581 Maart 23, het formulier van zijn eed en de ordonnantie voor den kelderbewaarder d.d. 1579 Februari 22; achterin zijn verschillende stukken uit de jaren 1658-1710 niet in chronologische volgorde afgeschreven.
- 2** 1677 December 17-1699 December 9.
Dit deel heet op den band: "Memorie-Boeck van Resolutie en Copye van Brieven als Anders, begonnen In October 1677 tot December 1699".
- 3** 1699 December 26-1714 October 11.
Dit deel heet op den band: "Memorie-Boek van Resolutien en Copien van Brieven als anders, begonnen December 1699 tot October 1715".
- 4** 1715 Januari 20-1731 Januari 23.
Dit deel heet op den band: "Register-Boek, Waarin wort genoteleert 't Gepasseerde Wegens de Munt, Begonne Primo Mey 1715 tot Januari 1731".
- 5** 1792 Mei 26-1807 April 16.
Dit deel heet op den band: "Resolutieboek van den sermente, begonnen den 26 Mey 1792".
- 6** Kladresolutiën van het serment.
1583-1749 33 stuks in 1 omslag
- 7** Netresolutiën van het serment.
1786 en 1797 2 stuks in 1 omslag
- 8** Register, houdende aanteekening van allerlei bijzonderheden, de munt van Dordrecht betreffende.
(c. 1676.) 1 deel
Los achter in het deel ligt eene alphabetische inhoudsopgave. Het deel schijnt te zijn samengesteld door Samuel van Hoogstraten.

II. ORDONNANTIES EN EEDEN.

- 9** Ordonnantie voor het gemeene ambacht der munters te Dordrecht.
1422 1 charter
Zie regest nr. 16
- 10** Ordonnantie, gemaakt door de gemeene gezellen van den
sermente van Holland en Brabant te Dordrecht. (Tot 1585
bijgewerkt afschrift.)
(1503) 1 deel
Zie regest nr. 38
Hierachter zijn afgeschreven een mandament d.d. 1479 Maart 18 (zie Reg. nr.
26) en de eed van de werklieden en munters.
Dit deel heet op den band: "Keurboek".
- 11** Bepalingen, door de provoosten en gezworenen vastgesteld en
door de Rekenkamer bevestigd, voornamelijk over de kosten van
toelating tot de munt.
1675 1 stuk in 1 omslag
- 12** Stukken betreffende de toelating van den muntmeester, den
essayeur en den stempelsnijder tot de vergaderingen van het
serment.
1756 en 1757 3 stuks in 1 omslag
- 13** Insinuatie, gedaan uit naam van den provoost Frans Jans zoon en
anderen aan den oudsten provoost Dammas van der Poel om
geene afschriften van stukken der munt te geven, waartoe alleen
de griffier bevoegd is.
1604 1 stuk in 1 omslag
- 14** Eeden van de werklieden en munters, meesters, knapen en griffier
van het serment.
(16de, 17de en 18de eeuw.) 4 stuks in 1 omslag

III. PRIVILEGIËN EN HUNNE VERDEDIGING.

A. IN HET ALGEMEEN.

- 15** Privilegieboek van de Dordtsche munters, aangelegd 1538. bijgehouden tot 1588. 1 deel
- Dit deel bevat 82 perkamenten folio's. De beide eerste zijn niet genummerd, de overige zijn genummerd I-LXXX.
- Op het eerste der beide ongenummerde bladen staat: "Copie autentique van de privelegiën van der munten No. I". De rest is onbeschreven. De folio's I-XXV zijn gevuld met afschriften van oorkonden uit de jaren 1368-1517, allen 1538 December 20 gewaarmerkt door Jac. Vries. De folia XXVI-LI recto bevatten afschriften van stukken uit de jaren 1542 en 1543, gewaarmerkt door den notaris A. Baengerye (fol. XXXI is ledig gebleven). Folia LII-LIX recto geven het privilege van Philips II uit 1559 in eene door Michaelis geauthentiseerde copie. Folia LX-LXIII zijn tusschen 1582 en 1585 beschreven door Spiegel met akten uit de jaren 1572-1580; dezelfde vulde in 1584 en 1588 ook de folio's LXVII-LXXIII recto met afschriften van stukken van 1515 en 1552. De overige bladen zijn onbeschreven gebleven.
- 16** Extracten uit het privilegeboek. 6 stuks in 1 omslag
(17de eeuw.)
- 17** Voorrechtsbrief, door Albrecht van Beieren als ruwaard van Holland aan de munters van Holland verleend. Met 2 vidimussen d.d. 1417 en 1530. 3 charters
1368
Zie regesten nrs. 5, 12 en 77
- 18** Brieven, waarbij Albrecht van Beieren, graaf van Holland, de munters in Holland, die zich aan den muntmeester onderworpen hebben, in zijne bescherming neemt, en waarbij hij aan de munters de gegeven voorrechten bevestigt. (Afschrift, 16de eeuw.) 1 stuk in 1 omslag
1401 en 1403
Zie regesten nrs. 7 en 8
- 19** Brieven, waarbij de voorrechten, door hertog Albrecht van Beieren, ruwaard van Holland, aan de munters van Holland gegeven, worden bevestigd en uitgebreid door de graven Albrecht van Beieren, Willem VI van Beieren, Jan van Beieren, Philips van Bourgondië, Maximiliaan van Oostenrijk, Philips den Schoone, Karel V en Philips II. (Gedeeltelijk afschriften.) 9 charters en 2 stuks in 1 omslag
1403-1559
Voor de 9 charters zie regesten nrs. 8, 10, 14, 17, 29, 46, 72 en 84
Voor de 2 stuks zie regest nr. 17
- 20** Brief, waarbij Philips van Bourgondië, ruwaard van Holland, de aan de munters van Holland toekomende voorrechten ook geldig verklaart, zoolang de munt te Zevenbergen gevestigd zal zijn.

1429 1 charter
Zie regest nr. 18

21 Voorrechtsbrief, door Philips den Schoone bevestigd aan de munters te Mechelen, waar de munters van Brabant, Gelderland en Holland waren vereenigd.
1495 1 charter
Zie regest nr. 34

22 Brief, waarbij Philips de Schoone aan de munters van Dordrecht vergunt reeds bij hun leven, hunne erfgenamen als helpers en plaatsvervangers aan te nemen. (Afschrift.)
1505 1 stuk
Zie regest nr. 49

23 Register, inhoudende een vertoog aan de Rekenkamer van Holland over de vrijdommen van de munt te Dordrecht, een aanhangsel tot dat vertoog en een concept request aan de Staten van Holland, Zijne Hoogheid of waar het behoort.
1675 1 deel
Dit deel heet op den band: "Memoriael".
Het schijnt te zijn samengesteld door Samuel van Hoogstraten.

B. VRIJDOM VAN IMPOSTEN EN ANDERE LASTEN.

Geen der privilegiën lag den munters nader aan het hart dan dat, waarbij hun vrijdom van imposten en andere belastingen werd toegekend, en op geen werd vaker inbreuk gemaakt.

24-25 Collecteboeken, registers, houdende aantekening van het bedrag aan wijn, bier, zeep, zout, boter, gemaal en bestiaal, ingeslagen door de officieren der munt, de leden van het serment en de knapen en hunne weduwen.
1730-1731 en 1777-1785 2 deelen
De posten zijn gerangschikt volgens de personen.

24 1730 Januari-1731 Juni.
Dit deel heet op den band: "Collecte Boek van January 1730 tot St. Jan 1731".
25 1777-1785
Op den band staat: "1777".

26 Conclusie van verweer, door den magistraat van Dordrecht ingediend bij het Hof van Holland in het proces, de stad aangedaan door de muntenaars van Dordrecht, die beweerden ten onrechte in ongelden, excysen enz. te zijn aangeslagen.
(c. 1474.) 1 stuk in 1 omslag
Het stuk dateert uit het stadhouderschap van den graaf van Winchester (1471-1477).

27 Brief van het Hof van Holland aan het gerecht van Dordrecht om te adviseeren op een adres der munters. (Afschrift.)
1568 1 stuk in 1 omslag

Zie regest nr. 93

Het adres had betrekking op "der supplianten privilege".

- 28** Stukken betreffende de bevestiging van de privilegiën der munters, met name van den vrijdom van imposten door den stadhouder, de Staten van Holland en het gerecht der stad Dordrecht.
1575 1 charter en 5 stuks in 1 omslag
- 29** Akte van non-prejuditie, door den magistraat van Dordrecht gegeven aan de officieren en werkgezellen van de munt, die onverplicht hebben bijgedragen in den omslag tot fortificatie van de schansen op Krimpen.
1576 1 stuk in 1 omslag
- 30** Verklaring van waardijn, provoosten en gezworenen der munt te Antwerpen omtrent den vrijdom van imposten der munters, gegeven ten verzoeken der provoosten en gezworenen van de munt te Dordrecht.
1580 1 charter
- 31** Stukken betreffende de pogingen, door de munters aangewend om in hun vrijdom van imposten gehandhaafd te worden.
1581-1593 20 stuks in 1 omslag
Hierbij verscheidene stukken omtrent den vrijdom van impost, waarvan die van het serment van Antwerpen genieten.
- 32** Schrijven van de Staten van Holland aan den magistraat van Dordrecht, waarbij de vrijdom van imposten van de munters gehandhaafd wordt, hoewel zij in de Generale ordonnantie niet genoemd zijn. (Afschrift.)
1633 1 stuk in 1 omslag
- 33** Lijst dergenen, die als verbonden aan de munt aanspraak maken op vrijdom van imposten, ingeleverd bij de Staten van Holland.
1654 1 stuk in 1 omslag
- 34** Stukken betreffende de handhaving van het recht van de weduwen van munters op vrijdom van imposten.
1659-1693 7 stuks in 1 omslag
- 35** Stukken betreffende de door de Rekenkamer getroffen regeling, dat alleen die munters hun vrijdom zullen genieten, die werkelijk in de munt werken.
1660 2 stuks in 1 omslag
- 36** Briefwisseling tusschen het serment en de munteroomen van West-Friesland over den vrijdom van het haardstedegeld.
1666 2 stuks in 1 omslag

-
- 37** Aanschrijving van de Rekenkamer, houdende dat zij, die niet in de munt werken, hun vrijdom zullen verbeuren, en zij, die meer werken, dan hun aandeel bedraagt, naar evenredigheid zullen beloond worden.
1673 1 stuk in 1 omslag
- 38** Stukken betreffende de pogingen van het serment om zich in den vrijdom van accijns op levensmiddelen te handhaven.
1672-1690 12 stuks in 1 omslag
- 39** Stukken betreffende het request van den essayeur Daniël Koene aan de Rekenkamer om vrijdom van den accijns van turf.
1692 3 stuks in 1 omslag
- 40** Aanschrijvingen van de Rekenkamer aan het serment om afschriften hunner privilegiën in te leveren. Met verschillende stukken, hierop betrekkelijk, en resolutiën van den magistraat van Dordrecht, waarbij de vrijdom der munters van de gemeene middelen gehandhaafd wordt.
1696-1699 6 stuks in 1 omslag
- 41** Stukken betreffende een geschil tusschen het serment en de collecteurs van de imposten op het zout en de zeep, het heeren- en het redemptiegeld.
1699 2 stuks in 1 omslag
- 42** Brieven van de munters te Utrecht en te Harderwijk over de hun toekomende vrijdommen.
1696-1699 3 stuks in 1 omslag
- 43** Stukken betreffende de pogingen, door het serment aan gewend om in zijn vrijdom van de imposten op de turf en het brandhout erkend te worden.
1702 6 stuks in 1 omslag
- 44** Stukken betreffende de in het plakaat van 22 December 1733 door de Staten van Holland opgenomen bepaling, dat de vrijdom van imposten alleen aan hen toekomt, die werkelijk in de munt werken.
1734-1735 4 stuks in 1 omslag
- 45** Stukken betreffende den aanslag der munters in de personeele taxatie.
1745-1747 7 stuks in 1 omslag
- 46** Stukken betreffende den aanslag der munters in de tauxe, gekomen in plaats der afgeschafte pachten.
1749 8 stuks in 1 omslag

- 47** Stukken betreffende de nieuwe regeling, door Gecommitteerde Raden getroffen omtrent den vrijdom van imposten van de munters.
1750-1751 5 stuks in 1 omslag
- 48** Resolutie van de Staten van Holland, waarbij aan den aftredenden muntmeester particulier mr. Wouter Buck en aan zijne na te laten weduwe vrijdom van impositiën wordt toegestaan. (Afschrift.)
1785 1 stuk in 1 omslag
- 49** Akten van non-prejuditie, door de stad Dordrecht verleend aan verschillende ambtenaren der munt en munters, die zich bereid hebben verklaard bij te dragen in de belasting ten behoeve der diaconiearmen.
1789 en 1792 2 stuks in 1 omslag

C. ANDERE PRIVILEGIËN.

- 50** Stukken betreffende het proces, door de munters van Dordrecht eerst vóór het Hof van Holland en later vóór den Grooten raad gevoerd tegen de stad Schoonhoven, die twee hunner, Amant Aernts zoon en Bertelmeus van den Poel, gevangen had gehouden.
1503-1509 19 charters en 8 stukken in 1 omslag
voor de 19 charters zie regesten nrs. 40-45, 47, 48, 50, 51, 53, 54, 58, 61 en 63-65
voor de 8 stukken zie regesten nrs. 62 en 66-68
De munters beriepen er zich op, dat zij niet aan den magistraat van Dordrecht, dat met Schoonhoven in geschil lag, onderworpen waren, maar alleen aan de grafelijkheid.
- 51** Conclusie, namens provoost en gezworenen te Dordrecht ingediend bij het Hof van Holland, in de zaak in appèl van een vonnis van het gerecht van Dordrecht, dat zich bevoegd had geacht twee munters in boete te beslaan.
(c. 1518.) 1 stuk in 1 omslag
Uit het stuk blijkt, dat de zaak, die aanleiding tot het proces gaf, tien jaar geleden gebeurd was onder het schoutambt van Jan Oem (1500-1515), dat bij de indiening der conclusie de graaf van Nassau stadhouder was (sinds 1517) en de sovereign nog den titel van koning van Castilië voerde (tot 1520).
- 52** Beschikking van den prins van Oranje, waarbij aan de werklieden van de munt bij provisie de vrijdom van de verplichting om te waken wordt bevestigd. 1572. Met bevestiging van den magistraat van Dordrecht. (Afschrift.)
1573 1 stuk in 1 omslag
- 53** Stukken betreffende de pogingen, door de munters aangewend om in hunne vrijstelling van de wacht gehandhaafd te worden.
1581-1594 6 stuks in 1 omslag

-
- 54** Aanteekening omtrent het recht van die van het serment om alleen voor provoosten en gezworenen te recht te staan.
(1ste helft der 17de eeuw.) 1 stuk in 1 omslag
- 55** Stukken uit het proces, voor de kolonellen en kapiteinen der schutterij te Dordrecht gevoerd tegen 3 munters, die op grond van hun vrijdom de wacht niet wilden betrekken.
1652 1 stuk in 1 omslag
- 56** Stukken betreffende de door het serment gepretendeerde vrijstelling van de schutterij.
1673 4 stuks in 1 omslag
- 57** Stukken betreffende de beboeting der munters, die uit hoofde van hun werk aan de munt niet op de wacht der nationale garde zijn verschenen.
1795 3 stuks in 1 omslag
- 58** Resolutie van de municipaliteit van Dordrecht, waarbij de munters verplicht worden het wachtgeld, waarop zij gequoteerd zijn, te voldoen.
1799 1 stuk in 1 omslag

IV. MUNTERS- EN KNAAPPLAATSEN.**A. IN HET ALGEMEEN.**

- 59** Register, houdende aanwijzing van de personen, die als munters de Hollandsche muntstallen hebben bediend, aangelegd c. 1545, bijgehouden tot 1671 1 deel
Dit deel heet op den band: "Hollantsche en Brabantsche plaetsen". Van het laatste wordt echter niet gesproken, behalve dat achterin eene lijst van knapen voorkomt, met het opschrift: "Verclaeringe van de naemen van de Brabantsche gezellen, die overmits den oorloghe haere prouwe gedaen ende respective voer cnaep ingeleyt zijn opten dagen ende jaeren als volcht", beginnende met 1576. De hier vermelde knapen hebben echter geenszins uitsluitend op de Brabantsche plaatsen betrekking.-Juister staat op het schutblad: "Dit is tbouck van de Hollandsche Muntplaetsen".
- 60** Register, houdende aanwijzing van de personen, die als meesters, en knapen de verschillende muntstallen hebben bediend, aangelegd c. 1658, bijgehouden tot 1758 1 deel
Dit deel heet op den band: "Register, waerinde geregistreert staen alle de munt- ofte werckplaetsen, die men houdende is van den grave ofte graeffelicheyt van Hollandt, ende wie deselve laestmael bewrocht hebben".
Naar het schijnt is het register aangelegd door Samuel van Hoochstraten, die sinds 1656 erfmunter was.
De aantekeningen gaan terug tot 1491.
- 61** Lijsten van munters en knapen. (17de en 18de eeuw.) 5 stuks in 1 omslag

B. MUNTERSPLAATSEN.

Er waren in de Dordtsche munt 28 erfmuntersplaatsen: 16 Hollandsche en 12 Brabantsche, eene onderscheiding, die in den tijd der Republiek nog alleen historische beteekenis had. Deze plaatsen vererfd en konden met goedkeuring der gerechtigden en der Rekenkamer ook verkocht worden. Men kon echter zijne functie eerst uitoefenen, nadat men met goed gevolg zijne proef had afgelegd. Viel eene plaats open, zonder dat er erfgenamen waren, of zonder dat dezen zich aanmeldden, dan werd door de Rekenkamer in de vacature voorzien door de aanstelling meestal van den waardijn of den oudsten knaap. Soms vervielen ook plaatsen door het wangedrag van den munter. Eens vergeven, was de plaats echter weer erfelijk. In 1669 besloot de Rekenkamer de uitgestorven plaatsen alleen voor het leven te vergeven; maar zij kwamen reeds in 1677 op dat voornemen terug. (Zie nrs. 62 en 85.)
De hertog van Brabant had zich in de Brabantsche munt de vergeving van 10 plaatsen voor het leven voorbehouden. Waarschijnlijk zijn enkele dezer bezitters van "tienplaatsen" werkzaam gebleven in de Hollandsche munt, en is dat de oorsprong der door de Rekenkamer vergeven "tienplaatsen" waarvan er echter zeker nooit 10 in de Hollandsche munt geweest zijn. Zij komen tusschen 1587 en 1642 voor. In 1659 waren al de tienplaatsen uitgestorven. (Zie nr. 118.)

- 62** Schrijven van de Rekenkamer aan den waardijn en het serment, waarbij zij kennis geeft van haar besluit om de muntersplaatsen, die komen uit te sterven, niet meer erfelijk naar alleen voor het leven te vergeven.

1669 2 stuks in 1 omslag

- 63** Akte, waarop Gielis Reyniers zoon zijne muntersplaats aan zijn zwager Jan Goeck ten behoeve van diens zoons Dirc verkoopt.
1437 1 charter
Zie regest nr. 19

- 64** Akte van het serment, waarbij Pieter Tack Jacobs zoon de muntersplaats, hem aangekomen bij doode van zijn broeder, aan zijn neef Heynric Haeck overdraagt, en deze en zijn broeder Jacop die plaats weder overdragen aan Daniëll van Armyghen. (Afschrift.)
1476 1 stuk in 1 omslag
Zie regest nr. 24

- 65** Akte, waarbij de schout van Dordrecht en de waardijn der munt Lenaert, zoon van Huge Claes' zoon, herstellen in het bezit der muntersplaats van zijn vader, die verbeurd was verklaard.
1500 1 charter
Zie regest nr. 35

- 66** Brief van Heylman Kobbe aan provoosten en gezworenen, met verzoek Jan van Poyte, wien hij zijne muntersplaats heeft overgedragen, als medebroeder te ontvangen.
1505 1 stuk in 1 omslag
Zie regest nr. 52
Zoowel de 14de Hollandsche als de 1ste Brabantsche plaats behooren later aan leden der familie Kobbe.

- 67** Brief van Peter Duys mr. Jans zoon aan den provoost Aert van der Poele ten behoeve van Henne, broeders zoon van Daniël van Ermegem, die op diens muntersplaats aanspraak maakt.
1507 1 stuk in 1 omslag
Zie regest nr. 57

- 68** Schepenakte van Dordrecht, waarbij de broeders van Mathijs Jacobs zoon de hun bij zijn dood aangekomen muntersplaats aan het serment verkoopen.
1507 1 charter
Zie regest nr. 60

- 69** Mandament van het Hof van Holland, waarbij het serment gelast wordt de geboden te laten volgen van den koop van de muntersplaats van Jan van Leefeldale, ridder, eerst door koop overgegaan op Jan Cornelis' zoon van Crinynghe en nu op Gheerard Frans' zoon. (Afschrift.)
1529 1 stuk in 1 omslag
Zie regest nr. 75

- 70** Schrijven van de Staten aan het serment om Jan Boucquet Willems zoon in het bezit zijner muntersplaats te stellen.

1579 1 stuk in 1 omslag
Dit stuk betreft waarschijnlijk de 10de Brabantsche plaats.

71 Schrijven van de Rekenkamer aan het serment, houdende mededeeling, dat door haar Andries Jacobs zoon is aangesteld in de tienplaats, vaceerende door het overlijden van Lodewijck Jans zoon Vinck. (Gelijktijdig afschrift.)
1599 1 stuk in 1 omslag

72 Request van Wilhem Pieters zoon aan de Rekenkamer om in de tienplaats, vaceerende door het overlijden van Pieter Jans zoon Vinck, te worden aangesteld. (Gelijktijdig afschrift.)
1602 1 stuk in 1 omslag

73 Stukken betreffende het verzoek van Grietgen Frans' dochter om de muntersplaats, haar aangekomen bij doode van haar zoon Frans Lucas' zoon de With, op zekere voorwaarden over te dragen aan haar neef Adriaen van Dort.
1638 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 8ste Hollandsche plaats.

74 Notarieele akte, waarbij Mayke Buscops, echtgenoot van Jacob Franssen Coye, haar neef Cornelis van Nas machtigt om de munterplaats, haar afwezigen man toekomende, te bedienen.
1650 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft waarschijnlijk de 13de Hollandsche plaats.

75 Stukken betreffende de aanspraak van Maeyken Ariëns dochter en haar man Jan Corstiaens zoon van Wageningen op de muntersplaats, vroeger bezeten door haar vader Ariën Aerts zoon Camp, thans door Corstiaen Cornelissen Schipper.
1654 en 1659 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 3de Brabantsche plaats.

76 Stukken betreffende de pogingen, aangewend door Grietie Francken van den Brant om de muntersplaats, haar aangekomen bij doode van haar vader Franck van den Brant en haar zoon Frans Lucas' zoon, te mogen verkoopen.
1659-1661 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 8ste Hollandsche plaats.

77 Stukken betreffende het verzoek van Pieter van der Beeck aan de Rekenkamer om zijne erfmuntersplaats te mogen verkoopen.
1664-1666 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 1ste Brabantsche plaats.

78 Stukken betreffende de overdracht van de muntersplaats van Cornelis van Ringen aan zijn neef Hendrick van Ringen.
1668 3 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 1ste Hollandsche plaats.

-
- 79** Brief van de Rekenkamer aan het serment met bericht, dat zij commissie als erfmunter gegeven heeft aan Bartholomeus van Brecht in de plaats van Pieter van der Beeck, die hem die plaats heeft overgedragen.
1669 1 stuk in een omslag
Dit betreft de 1ste Brabantsche plaats.
- 80** Request van Johan Boucquet aan de Rekenkamer om de muntersplaats, hem aangekomen bij doode van zijn vader Johan Boucquet, te mogen overdragen aan Thomas Rijckaerts.
1670 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 10de Brabantsche plaats.
- 81** Schepenakte, waarbij Cornelis d' Jongh de muntersplaats, hem aangekomen bij doode van zijn grootvader Cornelis van Esch, overdraagt aan zijn vader Dr. Johan d' Jongh.
1672 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 13de Hollandsche plaats.
- 82** Stukken betreffende de overdracht van de muntersplaats van wijlen Cornelis van Daelen op Dirck van Nooy.
1676 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 8ste Hollandsche plaats.
- 83** Stukken betreffende de overdracht van eene der beide muntersplaatsen van Jacob Davidtse op Willem Jacobs zoon Goudriaen. (Afschriften.)
1676 2 stuks in 1 omslag
- 84** Stukken betreffende de overdracht van de muntersplaats van wijlen Pieter Cornelis' zoon Kaeymolx op Wierick Bouff.
1676 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 4de Hollandsche plaats.
- 85** Akte van de Rekenkamer, waarbij de aan Johannes Gerritse van Wageninge voor zijn leven gegeven muntersplaats tot eene erfmuntersplaats wordt gemaakt. (Gelijktijdig afschrift.)
1677 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 2de Hollandsche plaats.
- 86** Commissie van de Rekenkamer voor Jacob Roscam als erfmunter in de plaats van wijlen Anthony van der Beeck. (Gelijktijdig afschrift.)
1677 1 stuk in 1 omslag
- 87** Stukken betreffende de overdracht van de tweede muntersplaats van Jacob Davidtse op Johannes van der Linden.
1677 4 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 11de Hollandsche plaats.

-
- 88** Stukken betreffende de aanspraken, die Frans Janse van der Myde maakt op de muntersplaats, bekleed door Cornelis Teunissen.
1674-1678 10 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 9de Brabantsche plaats.
- 89** Stukken betreffende de overdracht van de muntersplaats van François van Hoogstraten op zijn zwager Hendrik de Vos en de aanspraken, die Hendrick de Kooninck op die plaats maakt.
1675-1679 4 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 2de Brabantsche plaats.
- 90** Commissie van de Rekenkamer voor Hermanus van Erckelens als erfmunter in de plaats van zijn oom Hermanus van Bragt, die hem die plaats heeft overgedragen. (Afschrift.)
1680 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 1ste Brabantsche plaats.
- 91** Notarieele akten, waarbij de erfgenamen van Johan Oem Daniëls zoon diens muntersplaats overdragen aan Anthoni Oem.
(Afschriften.)
1680 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 9de Hollandsche plaats.
- 92** Stukken betreffende de aanspraken, die Petrus Strikken op de muntersplaats van zijn overgrootvader Jacob van Diemen kan doen gelden.
(c. 1680.) 5 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 6de Hollandsche plaats.
- 93** Stukken betreffende het geschil over de muntersplaats van wijlen Jacob Goversen tusschen Maerten Pietersen en Cornelis van Asch.
1674-1681 5 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 8ste Brabantsche plaats.
- 94** Stukken betreffende de overdracht der muntersplaats van wijlen Pieter Laurens' zoon aan Aarnout Duierkant.
1682 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 4de Brabantsche plaats.
- 95** Stukken betreffende de overdracht van de muntersplaats van Cornelis Theunissen Dencker aan Johan van Gelé.
1685 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 9de Brabantsche plaats.
- 96** Brieven van de Rekenkamer aan het serment ter toezending van requesten van François van Hooghstraten om zijne muntersplaats over te dragen.
1683-1686 5 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 16de Hollandsche plaats.

-
- 97** Stukken betreffende de overdracht van de muntersplaats van wijlen Lauwerens van Duynen aan Pieter van der Werff.
1688 en 1689 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 7de Brabantsche plaats.
- 98** Stukken betreffende de overdracht van de muntersplaats van Willem van der Poel aan Mattheus Rees.
1691 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 12de Brabantsche plaats.
- 99** Notarieele akten, waarbij Judith Maria van Hove de aanspraken op de muntersplaats, haar aangekomen bij doode van haar grootvader Gerrard van Duynen, overdraagt aan haar neef Gerrard van Duynen, die deze plaats reeds bekleedt. (Afschriften.)
1692 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 14de Hollandsche plaats.
- 100** Stukken betreffende de overdracht van de muntersplaats van Wilhelmus Goudriaan op Johan van Dorre.
1693 3 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 10de Hollandsche plaats.
- 101** Stukken betreffende de overdracht van de muntersplaats van Anthony Repelaer aan Jan Cloens.
1694 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 16de Hollandsche plaats.
- 102** Verklaring van de bewindhebbers der Oostindische compagnie, kamer Zeeland, dat Lourens Symonsen van Duynen in 1692 overleden is, overgelegd door diens moeder.
1695 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft vermoedelijk de 14de Hollandsche plaats.
- 103** Stukken betreffende de aanspraken van Wilhelmus Gouderyaen op de muntersplaats van Johannes van der Linde.
1695 en 1696 4 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 11de Hollandsche plaats.
- 104** Notarieele akte, waarbij Cherlotte Elisabet van Blyenburch van Naeltwijck, vrouwe van Sliedrecht, de muntersplaats, haar aangekomen bij doode van haar broeder Adriaen van Blyenburch van Naeltwijck, overdraagt aan haar man Johan van der Burch, heer van Sliedrecht.
1699 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 5de Hollandsche plaats.
- 105** Stukken betreffende de overdracht van de muntersplaats van wijlen dr. Johan de Jongh aan Adriaen van de Graeff.
1694-1704 8 stuks in 1 omslag

Dit betreft de 13de Hollandsche plaats.

- 106** Request van Maria Erkelens aan het serment om de muntersplaats, haar aangekomen bij doode van haar vader Herman Erkelens, te mogen overdragen aan haar oom Jacob Erkelens. Met gunstige beschikking.
1705 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 1ste Brabantsche plaats.
- 107** Commissie voor Bartholomeus van den Santheuvel als munter in de plaats van Pieter van der Werff, die hem zijne plaats heeft overgedragen. (Gelijktijdig afschrift.)
1707 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 7de Brabantsche plaats.
- 108** Notarieele akte, waarbij Willem van der Mandelen de munterplaats, hem aangekomen bij doode van zijn vader Bartolomeus van der Mandelen, overdraagt aan Corstiaan Backus. (Gelijktijdig afschrift.)
1708 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 3de Hollandsche plaats.
- 109** Request van Cornelis Dingemans aan waardijn, provoosten en gezworenen om te verkrijgen de muntersplaats van wijlen Class Corstiaans zoon.
(1715) 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 3de Brabantsche plaats.
- 110** Request van Niklaas van Duynen aan waardijn, provoosten en gezworenen om in de plaats van zijn vader Jacob van Duynen als munter te worden toegelaten.
1718 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 5de Brabantsche plaats.
- 111** Request van Willem Rees aan waardijn, provoosten en gezworenen om in de plaats van zijn overleden vader Mattheus Rees als munter te worden toegelaten.
1718 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 12de Brabantsche plaats.
- 112** Stukken betreffende de overdracht van de muntersplaats van wijlen Dirck van Nooy aan Huybert van den Burggraeff.
1717-1719 3 stukken in 1 omslag
Dit betreft de 8ste Hollandsche plaats.
- 113** Request van Jacob van Duynen aan het serment om in de plaats van zijn overleden broeder Nicolaes van Duynen tot munter te worden aangenomen.
1729 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 5de Brabantsche plaats.

- 114** Extract uit de resolutien van Gecommitteerde Raden, waarbij Simon Petrus Collot d'Escury, heer van Naaltwijk en Sliedrecht, gemachtigd wordt zijne muntersplaats over te dragen aan Wilhelmus van Nieveld.
1751 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft waarschijnlijk de 5de Hollandsche plaats.
- 115** Notariëele akte, waarbij mr. Boudewijn Onderwater, heer van Puttershoek, zijne aanspraken op de muntersplaats van wijlen mr. Adriaan Stoop, heer van Brantwijk en Gybelant, overdraagt aan Anthony Balhasar Stoop, die daarop eveneens aanspraak maakt.
1792 1 stuk in omslag
Dit betreft de 13de Hollandsche plaats.
- C. KNAAPPLAATSEN.**
Elk erfmunter had het recht zich door een door hem met approbatie van de Rekenkamer en het serment aangestelden knaap, dikwijls zijn oudsten zoon, te doen bijstaan. Later, toen men de toestemming van de Rekenmeesters niet meer schijnt gevraagd te hebben, maakten Gecommitteerde raden aanspraak op het recht om de benoeming der knapen goed of af te keuren. (Zie nr. 116.) Of ook de bezitters van "tienplaatsen" het recht hadden een knaap aan te stellen, blijkt niet.
Bij het toenemen der werkzaamheden in de munt, terwijl vele erfmunters hunne functie niet zelf waarnamen en de tienplaatsen waren uitgestorven, ontstond de behoefte aan meer knapen. Daarom stelde de Rekenkamer o.a. in 1659 6, in 1662 7, in 1672 13 en in 1673 3 knapen aan. De vaceerende plaatsen warden echter niet altijd vervuld, zoodat het getal knapen voortdurend wisselde.
- 116** Aanschrijvingen van Gecommitteerde Raden aan het serment, waarbij verboden wordt, dat zonder hunne goedkeuring door de vrijmunters knapen worden aangesteld.
1751-1756 2 stuks in 1 omslag
- 117** Request van Grietien Frans' dochter van den Brande aan de Rekenkamer om, als gerechtigd tot de muntersplaats van haar overleden vader, in de plaats van Jonas Philip zoon, die overleden is, Salomon van Heemert als knaap te mogen inleiden.
1653 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 8ste Hollandsche plaats.
- 118** Stukken betreffende de aanstelling door de Rekenkamer van Laurens Cornelissen, Matthijs Erasmussen, Isack van den Brande, Jan Cornelissen Heybuyck, Job Cornelissen en Cornelis van Balen tot knapen.
1659 1 stuk 1 omslag en 1 charter
- 119** Schrijven van Aeltie Anthonis' dochter aan (den waardijn Adriaen van Blyenburch, heer van) Naeltwijck, met verzoek, dat haar zoon mag worden toegelaten als knaap van de muntersplaats, laatstelijk toekomende aan Jacob Govertse van Ringen.

(c. 1660) 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 1ste Hollandsche plaats.

- 120** Akte van aanstelling door de Rekenkamer van Cornelis Waersman, Ariën van Wageningen, Melis van Houweningen, Joost Wileboort, Dirck van der mandelen, Hendrick van der Pypen en Hendrick Crab tot knapen.
1662 1 charter
- 121** Minuten van brieven van het serment aan de Rekenkamer, houdende klachten over den provoost Bartholemeus van Bracht en den gezworene Jacob Daviste, die de knaapplaats van den laatste willen verhandelen.
1670 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 11de Hollandsche plaats.
- 122** Request van Jacob Davits zoon aan het serment om zijn zwager Jacob Willems zoon Goudriaen als knaap te mogen inleiden.
(1671.) 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 11de Hollandsche plaats.
- 123** Notarieele akte, waarbij Wouter van Duyne er in toestemt, dat zijn broeder Simon van Duynen zijn zwager Ruth de Ridder als knaap inleidt.
1672 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 5de Brabantsche plaats.
- 124** Akte van aanstelling door de Rekenkamer van Pieter van Bramen, Pieter van Kleurkercken, Geeman van Capell, Jacob Sonneman, Gerrit Bouff, Gerrit Styckelmans, Ary Jansse van Houlynge, Hend. Abramsz., Steven de Rou, Cornelis Paets, Jacob Florijn, Gijsbert Schull en Johan Wijcken tot knapen.
1672 1 charter
- 125** Notarieele akte, waarbij Maycken Pieters Kaymolcks, weduwe van Jonas Cornelis' zoon Spaenjaert, als voogdes van haar minderjarigen zoon Pieter Jonas' zoon Spaenjaert, op wien de muntersplaats van haar vader Pieter Cornelis' zoon Kaymolcks door diens dood vervallen is, Jan Adriaens zoon van der Veer tot knaap aanstelt.
1672 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 4de Hollandsche plaats.
- 126** Stukken betreffende de aanstelling door de Rekenkamer van Pieter van Gelue, Damas Jordaenssen en Hendrick Schey tot knapen.
1673 2 stuks in 1 omslag
- 127** Stukken betreffende de aanstelling door Cornelis van Dalen van Arnold Walraven tot knaap.

-
- 1675 3 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 8ste Hollandsche plaats.
- 128** Stukken betreffende de aanstelling door de Rekenkamer van Govert de With tot knaap in de plaats van Job Cornelis' zoon, die overleden is.
1675-1676 3 stuks in 1 omslag
Job Cornelis'zoon was een der 6 knapen, aangesteld in 1659.
- 129** Akte van aanstelling door de Rekenkamer van Johan Mugge tot knaap in de plaats van Hendrick van der Pypen, die overleden is. (Gelijktijdig afschrift.)
1677 1 stuk in 1 omslag
Hendrick van der Pypen was een der 7 knapen, aangesteld in 1672.
- 130** Stukken betreffende de aanstelling door Harman Ercklens van Gerard Eysden tot knaap.
1680 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 1ste Brabantsche plaats.
- 131** Akte van aanstelling door de Rekenkamer van Wilhem van Housen tot knaap in de plaats van Joost Willebooren, die overleden is. (Gelijktijdig afschrift.)
1681 1 stuk in 1 omslag
Joost Willebooren was een der 7 knapen, aangesteld in 1672.
- 132** Notarieele akte, waarbij Govert van Tricht zijne knaapplaats weder ter beschikking van zijn zwager en meester Willem van der Poel stelt.
1686 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 12de Brabantsche plaats.
- 133** Stukken betreffende de aanstelling door de Rekenkamer van Hendrik van Hoesen tot knaap in de plaats van Daniël Jordaenssen, die overleden is.
1686 2 stuks in 1 omslag
- 134** Stukken betreffende de aanstelling door de Rekenkamer van Pieter van Zeebergh, Jan van Oirschot, Abraham de Graeff, Johannis Cluyt en Ulrich Bongaert tot knapen.
1688 6 stuks in 1 omslag
- 135** Akte van aanstelling door de Rekenkamer van Pieter van Outgaeren tot knaap. (Afschrift.)
1689 1 stuk in 1 omslag
- 136** Notarieele akte, waarbij Johannes van Houwelingen er in toestemt, dat zijn vader Arnoldus van Houwelingen Adriaen van Hoogeveen als knaap inleidt.
1690 1 stuk in 1 omslag

Dit betreft de 7de Hollandsche plaats.

- 137** Stukken betreffende de aanstelling door de Rekenkamer van Antony van Santheuvel tot knaap in de plaats van Abraham de Graeff, die die functie heeft nedergelegd.
1692 2 stuks in 1 omslag
Abraham de Graeff was een der 5 knapen, aangesteld in 1688.
- 138** Schrijven van de Rekenkamer aan die van den sermente met verzoek om inlichtingen, waarom aan Stephanus Maetdecker, belast met het pletwerk in de munt, geweigerd wordt een knaap aan te stellen.
1696 1 stuk in 1 omslag
Stephanus Maetdecker schijnt geen erfmunter te zijn geweest.
- 139** Notarieele akte, waarbij Gerard de Ridder zijne knaapplaats weder ter beschikking van zijn meester Pieter van der Werff Pieters zoon stelt.
1698 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 7de Brabantsche plaats.
- 140** Notarieele akte, waarbij Jan Wijcken behoudens goedkeuring der Rekenkamer zijne knaapplaats op zekere voorwaarden afstaat aan zijn schoonzoon Joris Capdenat.
1715 1 stuk in 1 omslag
- 141** Request van Cornelis van Ringen aan waardijn, provoosten en gezworenen om in de plaats van Daniël Roelandus, die overleden is, Adrianus de Bie als knaap te mogen inleiden.
1725 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 1ste Hollandsche plaats.
- 142** Request van Johan van der Burch aan waardijn, provoosten en gezworenen om Matheus van Pelt als knaap te mogen inleiden.
1725 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 5de Hollandsche plaats.
- 143** Request aan Antoni Oem van Moesenbroeck aan waardijn, provoosten en gezworenen om in de plaats van Nicolaes Michault, die van zijn ambt afstand heeft gedaan, Piter Cool als knaap te mogen inleiden.
1728 2 stuks in 1 omslag
Dit betreft de 9de Hollandsche plaats.
- 144** Request van Hendrik van den Santheuvel aan het serment om in de plaats van Nicolaes Borgemeester, die overleden is, Set Maertense als knaap te mogen inleiden.
1729 1 stuk in 1 omslag
Dit betreft de 7de Brabantsche plaats.

145

Request van Adriaan Bouff aan het serment om in de plaats van Cornelis de Lieffde, die overleden is, Jacobus van den Broek als knaap te mogen inleiden.

1729

1 stuk in 1 omslag

Dit betreft de 4de Hollandsche plaats.

V. RECHTSPRAAK.

- 146** Informatie, genomen door waardijn en provoosten omtrent den moedwil, door Ariën Aerts zoon Cant op de munt gepleegd.
1601 1 stuk in 1 omslag
- 147** Advies van twee advocaten in het geschil, hangende voor waardijn, provoosten en gezworenen van de munt te Dordrecht tusschen Jan Claes' zoon Jager, eischer, en Herbert van Diemen Jacobs zoon, verweerder.
1606 1 stuk in 1 omslag
- 148** Verklaring van den provoost Johannis van Wageningen omtrent verschillende onbehoorlijke gedragingen van munters.
1662 1 stuk in 1 omslag
- 149** Getuigenis omtrent het beweerde ongepaste gedrag van den munter Van Wageninge.
1711 1 stuk in 1 omslag
- 150** Besluit van het serment om den knaap Jan Velt in zijne functie te schorsen en hem de munt te ontzeggen. (Afschrift.)
1800 1 stuk in 1 omslag

VI. VERHOUDING TOT VREEMDE MUNTCOLLEGES EN MUNTPLAATSEN.

A. IN HET ALGEMEEN.

- 151** Verklaring van een muntmeester en een muntgezel te Renen, dat de Dordtsche munters niet in den Haag kunnen werken, omdat zij daartoe van den magistraat van Dordrecht geen verlof hebben.
1474 1 charter
Zie regest nr. 23
- 152** Extract uit de ordonnantie, door den Roomsche koning Maximiliaan gezonden aan den Raad van Vlaanderen, waaruit blijkt, dat er slechts vijf erkende munten in de Nederlanden zouden zijn (in Brabant, Vlaanderen, Gelderland, Holland en Henegouwen). (Geëxtraheerd uit een in 1559 gedrukt boek.)
1489 1 stuk in 1 omslag
- 153** Verzoek van de munters van Dordrecht aan Gecommitteerde Raden om de vreemde, niet tot de sermenten van Holland of Brabant behorende gezellen te weren. Met advies van generaal-meesters, essayeur en provoost.
1576 2 stuks in 1 omslag
- 154** Request van de munters van Holland en Brabant te Dordrecht aan de Rekenkamer met verzoek de vreemde werklieden, die bij gebreke van anderen in dienst der munt genomen zijn, verder te willen weren. Met beschikking.
1578 1 stuk in 1 omslag
- 155** Request van die van het serment van Brabant, Holland en Zeeland aan de Staten-Generaal met verzoek de onwettige en hage-munten te Middelburg, Gent, Doornik, Hasselt in Overijsel, Leeuwarden, Bommel, Hedel, Batenburg, Vianen, 's-Heerenberg enz. te niet te doen. Met beschikking. (Gelijktijdig afschrift.)
1581 1 stuk in 1 omslag
- 156** Request van de muntgezellen te Dordrecht aan de Staten van Holland om bij gebrek van werk aan de Hollandsche munt, elders te mogen gaan werken. Met afwijzende beschikking.
1585 1 stuk in 1 omslag
- 157** Requesten van het serment te Dordrecht aan de Staten van Holland om gehandhaafd te worden in het recht om vóór alle anderen geprefereerd te worden in de munt van West-Friesland. Met bijlagen. (Gedeeltelijk minuten en afschriften.)
1604 en 1605 5 stuks in 1 omslag

- 158** Request van de provoosten, muntenaers en werklieden van het serment van Holland aan de Staten-Generaal met verzoek hen te handhaven in hun recht om uitsluitend in de munten van Holland, Zeeland, Gelderland en Utrecht te mogen werken.
(17de eeuw.) (Minuten.) 2 stuks in 1 omslag

B. VERHOUDING TOT DE BRABANTSCH MUNT.

- 159** Akte van bevestiging door Philips hertog van Bourgondië van de overeenkomst, aangegaan tusschen de werklieden en munters van Brabant en van Holland.
1439 1 charter
Zie regest nr. 20
- 160** Overeenkomst tusschen de sermenten van Brabant en van Holland, waarbij bepaald wordt, dat beide partijen voortaan zullen zijn van één serment.
1515 1 charter
Zie regest nr. 69
- 161** Verzoek om getuigen te hooren in een voor het serment te Antwerpen gevoerd proces.
1554 1 charter
Zie regest nr. 83
- 162** Stukken betreffende het geschil met Joseph Brussaert, die zonder brieven van de provoosten van de munt van Brabant in de munt van Holland wilde komen werken.
1561 en 1562 3 stuks in 1 omslag
Zie regest nr. s. 87-89
- 163** Stukken betreffende het uitwijken der Brabantsche werklieden naar Dordrecht om daar in de Hollandsche munt te werken.
1572-1578 8 stuks in 1 omslag en 1 charter
- 164** Stukken betreffende het geschil tusschen de munters van Holland en die van Brabant over het aandeel, dat de eersten hebben bij te dragen in de kosten van processen, door de laatsten tot handhaving der gemeenschappelijke privilegiën gevoerd of nog te voeren.
1565-1583 13 stukken in 1 omslag en 4 charters
voor de 13 stukken zie regesten nrs. 90 en 91
voor de 4 charters zie regesten nrs. 94-96
- 165** Schrijven van den griffier der munt Berlecom te Antwerpen aan den griffier Spieghel te Dordrecht over de rechten en functiën, aan dat ambt verbonden.
1582 1 stuk in 1 omslag

- 166** Verklaring, door waardijn, provoosten en gezworen rechters der munt van Antwerpen ten verzoeken van Pieter van Beeck, munter te Dordrecht, afgegeven, omtrent de wijze, waarop te Antwerpen de provoosten en gezworen rechters gekozen worden.
1652 1 stuk in 1 omslag
- 167** Schrijven van die van de munt te Dordrecht aan den provoost der munt te Antwerpen met verzoek om toezending van afschriften van de privilegiebrieven van de hertogen Jan en Anthonis van Brabant. (Minuut.)
1670 1 stuk in 1 omslag
- 168** Verklaring van de provoosten en gezworen rechters te Antwerpen, dat aldaar den muntmeester geenerlei gezag in het serment toekomt.
1686 1 stuk in 1 omslag
- 169** Schrijven van provoosten en gezworenen der munt te Antwerpen aan die der munt te Dordrecht over de aan de sermenten toekomende jurisdictie over de werklieden enz. der munt. Met minuut-antwoord.
1697 2 stuks in 1 omslag
- 170** Akte van bevestiging van de privilegiën der munters van Brabant gegeven door Philips II. (Notarieel afschrift en vertaling.)
1579 2 stuks in 1 omslag
- 171** Extracten uit privilegiën en beschikkingen, ten gunste der Brabantsche munters genomen.
(16de en 17de eeuw.) 4 stuks in 1 omslag
- 172** Extracten uit het ordonnantie- en costumeboek van de munters en werklieden van Brabant, bevattende de door de provoosten, gezworenen, knapen en griffier te zweren eeden.
(17de eeuw.) 4 stuks in 1 omslag

C. VERHOUDING TOT DE ZEEUWSCHE MUNT.

Bij de oprichting der munt te Middelburg in 1580, protesteerden de Hollandsche en Brabantsche muntcolleges hiertegen als tegen eene inbreuk op hunne privilegiën. Later (sinds 1586) plaatste echter het Dordtsche serment zich op het standpunt, dat de Zeeuwsche munt eene geprivilegieerde munt was, en dat hunne leden dus uitsluitend het recht hadden die te bedienen. Zij konden die aanspraak niet doorzetten, hoewel nog langen tijd enkele leden van het serment tijdelijk te Middelburg werkzaam bleven. In 1601 verzuimden zij de gelegenheid er vasten voet te verwerven, en sedert is het feitelijk met hunne aanspraken gedaan.

- 173** Stukken betreffende de bezwaren, door die van de sermenten van Brabant en van Holland ingebracht tegen de oprichting eener munt

in Zeeland en de opdracht van het werk aldaar aan eigen munters, niet tot de sermenten behorende.
1580 en 1581

3 stuks in 1 omslag

174

Artikelen, door de generaals van de munt ontworpen en door het serment van Holland aangenomen, om een einde te maken aan het geschil met de gezellen, die in de munt van Zeeland werken. Met gelijktijdig afschrift.
1586

2 stuks in 1 omslag

Bij deze regeling werd de bezorging der Zeeuwsche munt opgedragen aan het serment en twee Zeeuwsche munters.

175

Stukken betreffende een onderzoek, van wege de Gecommitteerde Raden van Holland op klacht van den muntmeester van Holland ingesteld naar het feit, dat leden van het serment te Dordrecht in de munten te Middelburg en Kampen hebben gewerkt.
1590 en 1591

5 stuks in 1 omslag

176

Schrijven van de Gecommitteerde Raden aan de provoosten met verzoek om inlichtingen, op welken grond zij verlof geven aan werkgezellen der munt te Dordrecht om op de munt in Zeeland te werken.
1595

1 stuk in 1 omslag

177

Klachten van die van het serment aan de Staten van Holland, die van Zeeland en de generaal-meesters van de munt over het werken van vreemde werklieden op de munt te Middelburg. (Minuten en afschrift.)
1595

4 stuks in 1 omslag

178

Brieven van leden van het serment, werkzaam aan de munt te Middelburg.
(c. 1595)

4 stuks in 1 omslag

179

Brieven van den Zeeuwschen muntmeester Jacob Boreel aan het serment te Dordrecht over het werken van leden van het serment van de munt te Middelburg. (Meerendeels origineelen). Hierbij de minuut van een antwoord en een brief van Pieter Boreel, broeder van den muntmeester.
1591-1598

13 stuks in 1 omslag

180

Brieven van de Staten van Zeeland en den Zeeuwschen muntmeester Wyntges aan het serment over het werken van Hollandsche muntgezellen op de Zeeuwsche munt. Met de minuut van het antwoord.
1601

3 stuks in 1 omslag

De Staten hadden zes werklieden aangevraagd. Door niet tijdig op het verzoek in te gaan, ontging deze kans aan de Dordtsche munters en werden er Rijnlanders aangesteld. Slechts een enkele Dortenaar bleef er werken.

- 181** Stukken betreffende het toelaten van leden van het serment te Dordrecht tot de munt te Middelburg.
1604-1612 11 stuks in 1 omslag

D. VERHOUDING TOT DE MUNT TE KAMPEN.

Zie ook nr. 175.

- 182** Requesten van muntgezellen te Dordrecht, die in de munt van Kampen gewerkt en daardoor hun recht als muntgezel te Dordrecht verbeurd hebben, aan de Staten van Holland en de Gecommitteerde Raden om weder in hunne rechten te worden hersteld. Met bijlagen en beschikkingen.
1592-1600 9 stuks in 1 omslag
- 183** Schrijven, namens de munters te Kampen gericht tot die te Dordrecht, met overlegging van afschrift van hun request aan de generaal-meesters der munt, waarin zij zich verdedigen tegen de beschuldiging, dat aan de munt te Kampen voor minder loon wordt gewerkt.
1719 2 stuks in 1 omslag

VII. WERKZAAMHEDEN AAN DE MUNT.**A. INSTRUCTIES EN EEDEN.**

- 184** Resolutie der Staten-Generaal, waarbij alle consenten om in de Vereenigde Nederlanden vreemde munten te slaan worden teruggenomen en het munten voor koning Antonio van Portugal, de prinses van Chimay en de Ommelanden verboden wordt. (Afschrift.)
1588 1 stuk in 1 omslag
- 185** Instructie voor de munters van Holland, als munters van de munten der Vereenigde Nederlandsche provinciën, vastgesteld door de Staten Generaal. (Afschrift van 1615.)
1606 1 charter
- 186** Aanteekening omtrent de officieren, aan de munt verbonden, getrokken uit de plakaten der Staten-Generaal van 1606 en 1610
1 stuk in 1 omslag
- 187** Instructie voor Stephanus Madecker als belast met het pletwerk in de munt te Dordrecht. (Afschrift.)
1688 1 stuk in 1 omslag
- 188** Brief van de Rekenkamer aan de smidsmeesters en muntgezellen, waarbij de instructie wordt aangevuld en uitgebreid.
1695 1 stuk in 1 omslag
- 189** Instructie voor Hendrik Lirelo(?) als belast met het opzicht van de instrumenten in de munt van Holland, opgesteld door de Rekenkamer. (Afschrift van 1721.)
1711 1 stuk in 1 omslag
- 190** Stukken betreffende de aanstelling van Hendrik de Kievit tot ambtenaar, belast met het ronddraaien van de harde walsen.
1728 2 stuks in 1 omslag
- 191** Ordonnantie van de raden en generaal-meesters van de munt der Vereenigde Nederlanden voor de muntmeesters en muntgezellen. (Gelijktijdig afschrift van den waardijn.)
1783 1 stuk in 1 omslag
- 192** Stukken betreffende de voorwaarden, waaronder een nieuwe muntmeester in plaats van mr. Wouter Buck zal worden aangenomen. (Gedrukt, gedeeltelijk met geschreven veranderingen.) Hierbij een verzoek om inlichtingen aangaande die voorwaarden. (Afschrift.)

1785 3 stuks in 1 omslag

- 193** Eed van de werklieden en munters.
1586 1 stuk in 1 omslag

B. TECHNISCHE WERKZAAMHEDEN.

- 194** "Regyster van de levering", bevattende aantekening van het
getal marken opgeleverd onder de meesters particulier der munt
van Holland: Thomas Graef en Blasius Buket.
1504-1506 1 stuk

- 195** Schrijven van de raden en generaal, meesters der munt, waarbij
een registerboek wordt toegezonden om daarin dagelijks de
quantiteit en soort van het verrichte werk te vermelden.
1699 1 stuk in 1 omslag

- 196-198** Registers van den smidmeester, houdende aantekening van het
getal marken, aan gouden en zilveren munten aan den waardijn
van de munt van Holland opgeleverd.
1730-1806 3 deelen

De registers zijn ingedeeld volgens de muntmeesters en de geleverde munten.
Vóórin bevinden zich inhoudsopgaven.

- 196** 1730 Mei 1-1749 April 19.
197 1749 Mei 14-1758 April 12.
198 1758 April 17-1806 Juli 16.

- 199** Request van die van het serment te Dordrecht aan de Rekenkamer
en de generaal-muntmeesters in Den Haag over moeilijkheden met
den muntmeester. (Minuut.)
(c. 1500) 1 stuk in 1 omslag

- 200** Instructie omtrent het munten van den Bourgondischen gouden
gulden, vastgesteld door den Raad van financiën.
1567 1 stuk in 1 omslag
Zie regist nr. 92

- 201** Ordonnantie op het maken van den zilveren penning, geheeten
"een twintichste deel van eenen silveren Philips". (Extract.)
1570 1 stuk in 1 omslag

- 202** Brief, houdende toezending van de voorschriften op het munten
van heele en halve schellingen, dubbele, enkele en halve stuivers.
1601 1 stuk in 1 omslag

- 203** Getuigenis van verschillende personen omtrent de schuld van
Bastiaen Aertsen, munter, aan de in de muntkamer voor gekomen
fouten.
1623 1 stuk in 1 omslag

- 204** Briefwisseling tusschen de Rekenkamer en waardijn en provoosten ter verdediging van den munter Aert Verbeeck, op wiens werk de muntmeester Rottermondt aanmerkingen heeft gemaakt. (Afschriften en minuten.)
1648-1650 4 stuks in 1 omslag
- 205** Advies van waardijn, muntmeester, provoosten en gezworenen op het verzoek van Anthony van der Beeck om in plaats van zijn vader tot ijzersnijder te worden aangesteld. (Minuut.)
(c. 1655) 1 stuk in 1 omslag
- 206** Schrijven van P. Berck aan den muntmeester Rottermont over eene bespreking met leden van den Dordtschen magistraat en den generaal-muntmeester De Beveren om voortaan het geld te schrooien in plaats van den hamer te gebruiken. (Minuut.)
1670 1 stuk in 1 omslag
- 207** Aanteekeningen omtrent het op de Dordtsche munt verrichte werk.
(c. 1681) 10 stuks in 1 omslag
- 208** Ordonnantie, door de Raden en generaal-meesters van de munt der Vereenigde Nederlanden gemaakt op het aanmunten der koperen duiten. Met een nader schrijven van dat college en een van Gecommitteerde Raden aan het serment over deze aangelegenheid.
1702 3 stuks in 1 omslag
- 209** Stukken betreffende de voorgenomen levering van walsen aan de munt te Dordrecht door Willem Hermans, mr. Smid te Deventer.
1702 en 1703 2 stuks in 1 omslag
- 210** Brieven van de raden en generaal-meesters van de munt der Vereenigde Nederlanden aan provoosten en gezworenen van de munt te Dordrecht, houdende klachten over het afwerken der enkele guldens.
1713 2 stuks in 1 omslag
- 211** Stukken betreffende de vraag, wie de ducaten en andere munten moet karrelen, de karrelmeester Dirk Krans of de munt- en werkgezellen.
1749 2 stuks in 1 omslag

C. GEBREK AAN WERK.

Zie ook nr. 156.

- 212** Requesten van die van de munt te Dordrecht aan de Staten van Holland, aan de Staten Generaal en aan den magistraat der stad Dordrecht om hun werk te geven of hun te vergunnen op andere

munten te gaan werken. (Minuten.)
(16de en 17de eeuw) 7 stuks in 1 omslag

213 Klachten, door den muntmeester Rottermont en de munters bij de Rekenkamer ingediend, over de moeilijkheid om voor de Dordtsche munt het noodige muntmateriaal te verkrijgen en hunne daaruit voortvloeiende gedwongen werkeloosheid. (Minuten.)
1670 1 stuk in 1 omslag

214 Requesten van die van het serment aan de Staten van Holland, hunne Gecommitteerde Raden en de Rekenkamer om maatregelen te nemen tegen het in de Dordtsche munt heerschende gebrek aan werk. (Afschriften.)
1682 en 1684 3 stuks in 1 omslag

D. LOONEN.

215 Stukken uit het proces, gevoerd tusschen de werklieden, munters en officieren der munt van Brabant en Ypole Tarax, muntmeester particulier, over de uitbetaling van hun loon. (Afschriften.)
1478 en 1479 2 stuks in 1 omslag
Zie regesten nrs. 25 en 26

216 Request van de munters en werklieden aan de Rekenkamer en gouverneur en generaals van de munt van Holland om verhooging van het hun toegekende loon voor de nieuwe gouden munten tot een gouden Andriesdukaat van de 15 mark Gouds voor de werklieden en een penning voor de munters en van de zilveren munten naar advenant. Met beschikking, waarbij de beslissing op het request wordt aangehouden.
1487 1 stuk in 1 omslag
Zie regest nr. 30

217 Schrijven van de provoosten en gezworenen van de munt van Brabant aan den muntmeester om zich te beklagen, dat hij zich niet houdt aan de omtrent het loon gegeven voorschriften. (Minuut.)
(c. 1500) 1 stuk in 1 omslag

218 Request van de munters te Dordrecht aan de Rekenkamer, om op elk mark werks van stuivers, halve stuivers, oortjes en andere kleine penningen 2 mijten VI. meer loon te mogen ontvangen. Met gunstige beschikking. Met bijlage. (Afschrift.)
1507 2 stuks in 1 omslag
Zie regesten nrs. 56 en 59

219 Schrijven van de provoosten aan de Rekenkamer met verzoek bij het vaststellen van het arbeidsloon indachtig te willen zijn aan den nood, waarin de munters en werklieden te Dordrecht verkeerden.

-
- (Minuut.)
1584 1 stuk in 1 omslag
- 220** Getuigenis, afgelegd voor het serment omtrent het loon, dat te Antwerpen aan de werklieden in de munt laatstelijk is uitbetaald.
1586 1 stuk in 1 omslag
- 221** Request van het serment aan de Rekenkamer om het loon van het leggeld te willen vermeerderen. Met beschikking, waarbij het loon van een mark koper leggeld gelijk wordt gesteld aan dat van een mark zilver of goud.
1600 1 stuk in 1 omslag
- 222** Stukken betreffende het geschil tusschen de munters en Jacob Jans zoon de Jonge, muntmeester particulier, over de uitbetaling van het loon en de arbitrale beslissing van de Rekenkamer.
1600-1602 1 charter en 10 stuks in 1 omslag
- 223** Stukken betreffende het proces, hangende voor het Hof van Holland tusschen de munters en Jacob Jans zoon de Jonge, muntmeester particulier, over de uitbetaling van het loon en de gehoudenheid van partijen aan de arbitrale beslissing van de Rekenkamer.
1602-1604 1 charter en 21 stuks in 1 pak
- 224** Stukken en munimenten, aan het Hof van Holland overgegeven namens de werkgezellen der munt in cas van reductie tegen Jacob Jans zoon de Jonge, muntmeester particulier, impetrant, gemerkt A-W.
1602 24 stuks in 1 pak
Zie regeest nr. 26
De met N gemerkte stukken ontbreken.
- 225** Stukken betreffende het proces, hangende voor den Hoogen Raad tusschen de munters en Jacob Jans zoon de Jonge, muntmeester particulier, over de uitbetaling van het loon, in appèl van de beslissing, door het Hof ten gunste der munters genomen.
1604-1606 4 charters en 25 stuks in 1 omslag
- 226** Stukken betreffende het proces, hangende voor den Hoogen Raad tusschen de munters en Jacob Jans zoon de Jonge, muntmeester particulier, over het bedrag, door den laatste aan de eersten te betalen ten gevolge zijner veroordeeling door den Hoogen Raad.
1605-1606 21 stuks in 1 omslag
- 227** Stukken betreffende het proces, hangende voor den Hoogen Raad tusschen de munters en Jacob Jans zoon de Jonge over de taxatie van de kosten van het proces, tusschen partijen voor den Hoogen Raad gevoerd.

-
	1607	1 charter en 6 stuks in 1 omslag
228	Akte van procuratie, gegeven door de Dordtsche munters op Jaecques van Nispen, raad-generaal van de munt van Holland, om van de Staten van Holland het hun voor het maken van koperen duiten verschuldigde loon te vorderen.
1627	1 stuk in 1 omslag
229	Stukken betreffende de pogingen, door de munters in de verschillende provinciën aangewend om gedaan te krijgen, dat de vermindering van loon, bij de nieuwe door de Staten-Generaal ingevoerde instructie vastgesteld, ongedaan wordt gemaakt.
1661-1664	16 stuks in 1 omslag
230	Schrijven van J. Van Wageningen aan H. Vorckenbeeck te Amsterdam, waarin verklaard wordt, dat de werklieden der munt weigeren voor lager loon te werken. 1677. (Minuut.) Hierbij afschrift van een brief, waarin dezelfde Forkenbeeck den muntmeester Sonnemaens verzoekt te informeeren, of de werklieden bereid zijn voor lager loon zilveren munt te slaan.
1679	2 stukken in 1 omslag
231	Aanschrijving van de raden en generaal-meesters der munt, waarin het loon voor het slaan van den dubbelen stuiver met behulp van den pletmolen wordt vastgesteld.
1697	1 stuk in 1 omslag
232	Notariële verklaring van verschillende munters te Medemblik omtrent het loon, dat zij voor het maken van dubbele stuivers ontvangen, en over het onderhoud van de paarden, benodigd voor den pletmolen. Met begeleidend schrijven.
1713	1 stuk in 1 omslag
233	Stukken betreffende het geschil tusschen den muntmeester Isaacq Westerveen en de werklieden van de munt over de betaling van het loon.
1719-1720	6 stuks in 1 omslag
234	Schrijven van de muntgezellen van Utrecht met verzoek om te willen berichten, welk loon te Dordrecht van het maken der duiten wordt uitbetaald. Met minuut van het antwoord.
1722	2 stuks in omslag
235	Verzoek van verschillende munters en knappen aan de provoosten en gezworenen om te trachten verbetering van loon te verkrijgen. (c. 1745)	1 stuk in omslag

VIII. FINANCIËEL BEHEER.

- 236-237** Rekenboek, bevattende de rekeningen van de inkomsten en uitgaven van die van de munt van Dordrecht.
1546-1547-1773-1774 2 deelen
Deze rekeningen worden gedaan door de provoosten, sinds 1644 door een der provoosten, die sinds 1675 provoost-boekhouder heet, en afgehoord door de gemeene gezellen of het gemeen serment, sinds 1619 door de gezworenen (in 1606 ingesteld) en de gemeene gezellen, sinds 1636 door de gezworenen, waaraan soms de gezamenlijke meesters, soms ook de waardijn wordt toegevoegd. Vóór 1580-1581 hebben de rekeningen meer het karakter van opteekeningen, wier verrekening uit het doorschrappen der posten blijkt, onder de rekening over 1581-1582 komt voor het eerst een reces voor. De meeste rekeningen loopen over één jaar, nl. van St. Jan (Juni 24) tot St. Jan, enkele over meer jaren. Onder de oudste rekeningen zijn er enkele, die niet met St. Jan maar met St. Loy (December) eindigen, terwijl na de invoering van den Gregoriaanschen kalender de datum van 24 Juni een tijd lang volgens den ouden stijd berekend wordt.
- 236** 1546/1547 - 1609/1610 en 1610/1611 - 1625/1626
236a 1546/1547 - 1609/1610
Dit deel heet op het eerste folio: "Rekenboek sedert den jaere 1546 tot den jaere 1610"
De rekeningen over 1550-1551, 1552-1553, 1554-1555 en 1559-1560 ontbreken.
236b 1610/1611 - 1625/1626
Deze rekeningen zijn geschreven achter in nr. 253.
- 237** 1627/1628 - 1773/1774
Dit deel heet op den band: "Reken-Boek beginnd met den jair 1627-1628".
De rekening over 1626-1627 ontbreekt.
- 238** Quitantie van f 100, door het serment van Holland aan dat van Brabant ingevolge de overeenkomst van 1569 Juni 7 betaald.
1570 1 charter
Ontbreekt
Zie regest nr. 97
Zie over de zaak, die aanleiding tot deze betaling gaf, nr. 164.
- 239** Acquitten en andere bijlagen, behorende bij de rekeningen van de munt.
1660-1661-1805-1806 160 stuks in 1 pak
De stukken zijn, voor zooveel zulks bij het ontbreken der rekeningen doenlijk was, gerangschikt volgens de jaren der rekeningen. Aanwezig zijn over:
1660-1661 - 2 stuks.
1674-1675 - 1 stuk.
1782-1783 - 1 stuk.
1706-1707 - 1 stuk.
1719-1720-1 stuk.
1762-1763 -3 stuks.
1782-1783 - 3 stuks.
1783-1784 - 2 stuks.
1784-1785 - 15 stuks.
1785-1786 -1 stuk?
1788-1789 - 7 stuks.

1790-1791 - 11 stuks.
1791-1792 - 11 stuks.
1794-1795 - 2 stuks.
1795-1796 - 4 stuks.
1796-1797 - 6 stuks.
1797-1798 - 8 stuks.
1798-1799 - 6 stuks.
1799-1800 - 11 stuks.
1800-1801 - 10 stuks.
1801-1802 - 10 stuks.
1802-1803 - 9 stuks.
1803-1804 - 8 stuks.
1804-1805 - 6 stuks.
1805-1806 - 9 stuks.

- 240** "Rentbueck van Sinte Loey van den munters ende werckluyden van den sermente van Hollant ende van Brabant tot Dordrecht."
Manuaal van de renten, toekomende aan de munters van Dordrecht, aangelegd 1532, bijgehouden tot 1553 1 deel
- 241** Manuaal van de inkomsten van het serment, aangelegd 1635, bijgehouden tot 1663 1 stuk in 1 omslag
- 242** Eigendomsbewijs van eene jaarlijksche rente van 20 stuivers, gaande uit een huis in de Breestraat te Dordrecht, toekomende aan de munters. Met oudere overgangsbrieven sinds 1519. 3 charters
1529
Zie regesten nrs. 73, 74 en 76
- 243** Eigendomsbewijs van eene jaarlijksche rente van 3 Rijns gulden, gaande uit een huis bij de munt te Dordrecht, toekomende aan de munters. Met oudere overdrachtsbrieven sinds 1517. 4 charters
1560
Zie regesten nrs. 70, 71, 78 en 85
- 244** Stukken uit een geschil, door het serment voor de hooge vierschaar van Zuid-Holland gevoerd tegen de eigenaren van een perceel lands te Alblas, waaruit aan het serment eene rente van 3 gulden 's jaars toekwam. Met retroacta. 10 stuks in een omslag
1696-1717
- 245** Schuldbekentenis van Govaert Cornelis' zoon van Walem, groot 21 gulden Vl., ten behoeve van de provoosten gegeven. 1 stuk in 1 omslag
1561
Zie regest nr. 86
- 246** Akté van overdracht aan het serment van 2 obligaties van f 1000, eene van f 800, eene van f 600 en eene van f 400 ten bate van de provincie Holland. Met retroacta en eene lijst der aan het serment

-
	toekomende obligaties.
1722-1731	8 stuks in 1 omslag
247	Besluiten van het serment, waarbij bepaald wordt, dat de officieren van de munt ook in de lasten van het serment, veroorzaakt door het handhaven der privilegiën, moeten bijdragen.
1586-1593	4 stuks in 1 omslag
248	Stukken betreffende het geschil tusschen het serment en de door de Rekenkamer aangestelde knapen over de vraag, of de laatsten in de kosten van het serment hebben bij te dragen.
1659-1662	5 stuks in 1 omslag
249	Stukken betreffende het geschil tusschen het serment en de door de Rekenkamer aangestelde knapen over de vraag, of de laatsten verplicht zijn aan het serment den twaalfden penning van het arbeidsloon (de knaapshuur) op te brengen.
1672-1673	7 stuks in 1 omslag
250	Schrijven van de provoosten en gezworenen aan de Gecommitteerde Raden, zich beklagende over de knapen, die weigeren het knapengeld aan het serment te betalen. Met retroacta uit de jaren 1672 en 1673.
1752	6 stuks in 1 omslag
251	Briefwisseling tusschen het serment, de Rekenkamer en de Gecommitteerde Raden over de uitkeering, waarop de blind geworden vrijmunter Vranck van den Brandt aanspraak maakt.
1601 en 1602	7 stuks in 1 omslag

IX. KELDER.

Het serment had zijne eigene sociëteit of kelder, die tot 1610 eene eigene administratie had.

- 252** Instructie voor den kelderbewaarder en voorschriften, voor het bezoeken van den kelder gesteld.
1581-1586 3 stuks in 1 omslag
Voor eene oudere instructie van 1579 zie men nr. 1, fol. 1.
- 253** Kelderboek, bevattende de rekeningen van de ontvangsten en uitgaven van den kelder van die van de munt van Dordrecht.
1586-1609-1610 1 deel
Deze rekeningen worden gedaan door de provoosten en afgehoord door 2 of meer gecommitteerden of commissarissen, soms bovendien nog "hersloten" of "geresumeerd" door het geheele college of al de gezellen van de munt. De oudste rekeningen loopen over slechts enkele maanden, sinds 1591 loopen zij van Juli tot Juli over een jaar ongeveer.
In 1610 werd door de gemeene gesermenteerde gezellen besloten, dat de inkomsten van den kelder met de andere in ééne rekening zouden worden verantwoord.
Achter in dit deel zijn zijn de rekeningen van alle inkomsten en uitgaven van die van de munt over de jaren 1610-1611-1625/1626 geschreven.
Dit deel heet op den band: "No. 4. Kelderboek tot 1626 en rekenboek".
- 254** Bijlage tot de kelderrekening van
1606-1607 1 stuk in 1 omslag
- 255** Request van de weduwe van Jacop Cornelis' zoon, kelderbewaarder der munt, aan het serment om haar schoonzoon Anthonie Bastiaens' zoon tot kelderbewaarder te willen aanstellen. Met beschikking, waarbij de zaak wordt aangehouden.
1646 1 stuk in 1 omslag

X. MUNTERSKAPEL.

- 256** Ordonnantie voor de munterskapel te Dordrecht.
1422, 1 charter
Zie regeest nr. 15
- 257** Stukken betreffende den aankoop der St.-Loyskapel in de Groote kerk te Dordrecht, hare versiering met een beschilderd glas en de stichting der memorie van Blasius Bocket in die kapel.
1490-1506 3 charters
Zie regesten nrs. 32, 33 en 55
- 258** Eigendomsbewijs van een huis in den Sarisgang te Dordrecht, toekomende aan de kapel der munters. Met een ouderen overdrachtsbrief van 1485.
1490 2 charters
Zie regesten nrs. 28 en 31

XI. STUKKEN VAN VERSCHILLENDE AARD.

- 259** Stukken betreffende den zoen over den doodslag, door Jan Aerts' zoon op Niclaus van Kaiserslautern gepleegd.
1503 2 charters
Zie regesten nrs. 37 en 39
De provoosten van de munt te Dordrecht waren in deze zaak de gemachtigden van de verwanten van den verslagene.
- 260** Request van den bode Barent Jans zoon Cop aan waardijn en provoosten om zijn zoon Jan Barents zoon Cop in zijne plaats aan te stellen.
(Eerste helft der 17de eeuw) 1 stuk in 1 omslag
- 261** Akte van aanstelling van mr. Dirck Berck tot griffier door die van het serment van de munt van Holland.
1636 1 stuk in 1 omslag
- 262** Request van het serment aan de Rekenkamer met verzoek om f 1000 te willen toestaan tot reparatie der vergaderplaats. (Minuut.)
1694 1 stuk in 1 omslag
- 263** Schrijven van S. Tierens aan Dirck van Noy, waarin ontkend wordt, dat de generaals van de munt het recht hebben te vorderen, dat de muntgezellen of arbeiders door hen worden beëdigd.
1695 1 stuk in 1 omslag
- 264** Overeenkomst tusschen verschillende munters en knapen waarin zij zich verbinden tot wederzijdschen steun in geval van ziekte of overlijden.
1787 1 stuk in 1 omslag
- 265** Requesten van verschillende munters te Dordrecht aan het Provinciaal bestuur met verzoek om onderstand. (Minuut en origineel.)
1797 en 1798 2 stuks in 1 omslag
Onder het eerste stuk staat aangeteekend, dat in 1797 en in 1798 telkens f 100 is ontvangen.

XII. VARIA.

- 266** Brief, waarblij Karel de Stoute de voorrechten der munters van Vlaanderen bevestigt. (Vidimus.)
1471 1 charter
Zie regest nr. 22
- 267** Ordonantie voor de goudsmiden van Holland, Zeeland en Friesland. (Afschrift.)
1501 1 deel
Zie regest nr. 36
- 268** Afschrift van het vonnis van Catharina le Chasseur, vrouwe van Assendelft, veroordeeld wegens valsche munterij, gemaakt ten behoeve van den essayeur-generaal mr. J. Emants.
1541 1 stuk
Zie regest nr. 79
- 269** Inventaris van documenten uit de periode 1367-1699 "leggende in de doose" betreffende het muntwezen in Holland.
18e eeuw 1 stuk

BIJLAGEN

REGESTEN

- 1.** 1291 Juli
Jan hertog van Lotheryke, Brabant en Lemborgh geeft aan de munters en werklieden van Bruessele en Lovene verschillende voorrechten, stelt het getal muntersplaatsen op 90, waarvan 50 te Bruessele en 40 te Lovene, bepaalt de wijze van opvolging, behoudt zich de benoeming tot 10 plaatsen voor, machtigt den muntmeester vreemde werklieden, als het noodig is, in dienst te nemen, geeft aan de munters en werklieden vrijdom van allerlei lasten, regelt de rechtspraak over hen, stelt verschillende straffen vast en regelt hun loon.
Gegeven int jaer ons Heeren, doe men schreeff duysentich tweehondert negentich ende een in de Hoymaent.
Opgenomen in een brief dd. 1411 Augustus (zie regest no. 11).
- 2.** 1297 April 29
Guis graaf van Flandres, markgraaf van Namur, geeft aan de munters van de munt van Flandres gelijke rechten. als de Fransche munters hebben, met name, dat zij alleen terecht zullen staan voor den provoost der munt en de muntmeesters.
Faittes et données en l'an de grace mil deuxcens quatre vins et dix et siet le lundi devant le premier jour du mois de may.
Opgenomen in een brief dd. 1393 October (zie regest no. 6).
- 3.** 1298 Juni 2
Guis graaf van Flandres, markgraaf van Namur, bepaalt ten verzoeken van verschillende werklieden en munters der munt van Flandres, in welke gevallen en onder welke voorwaarden ook vreemdelingen werk aan de munt zal worden toegestaan.
Données en l'an de grace mil deuxcens quatre vins dix et wyt le lundi après le jour de la sainte Trinitei.
Opgenomen in een brief dd. 1393 October (zie regest no. 6).
- 4.** 1350 Maart 1
Loys graaf van Flandres, Nevers en Rethel bevestigt de voorrechtsbrieven, door graaf Guy aan verschillende munters en werklieden der munt van Flandres gegeven, waardoor deze brief gestoken is geweest, ten behoeve van hen en hunne erfgenamen in rechte lijn en ten behoeve van hen, die later als munters of werklieden mochten worden aangenomen.
Donné â Male le premier jour do march l'an de grace mil troiscens quarante et noef.
Opgenomen in een brief dd. 1393 October (zie regest no. 6).
- 5.** 1368 Maart 4
Aelbrecht paltsgraaf bi den Rijn, hertog in Beyeren, ruwaard van Henegouwen, Hollant, Zeelant en Vrieslant. geeft aan de werklieden en munters van de munt van Hollant en Zeelant en de munters en werklieden van den sermente van Brabant het recht om met uitsluiting

van anderen in de grafelijke munt te werken, bepaalt, wanneer alleen de muntmeesters andere werklieden en munters mogen doen komen, stelt het loon der werklieden en munters vast, geeft hun vrijdom van zettingen, beden en tolleren en bepaalt, voor wie zij terecht zullen staan.

Ghegeven in Middelburch upten vierden dach van Maarte jnt jaer ons Heren M. CCC. zeven ende tsestich.

a. Oorspr. (Inv. no. 17). Met het geschonden zegel van den Hertog in groene was.

b. Afschrift van Jac. Vries dd. 1538 December 20 in Inv no. 15, tol. 1.

c. Afschrift in Inv. no. 8 , blz. 82.

d. Opgenomen in een vidimus dd. 1417 Januari 30 (zie regest no. 12).

e) Opgenomen in een vidimus dd. 1530 Februari 9 (zie nr. 77).

f. Opgenomen in een brief dd. 1487 Maart 17 (zie regest no. 29).

"Gedrukt: Van de Wall I, blz. 280; Van Mieris III, blz. 207; Balen, blz. 680."

6. 1393 October

Phelippe zoon van den koning van France, hertog van Bourgoingne, graaf van Flandres, bevestigt ten verzoeken van de munters en werklieden van de munten van Flandres de hier ingelaschte brieven d.d. 1297 April 29 (zie nr. 2), 1298 Juni 2 (zie nr. 3) en 1350 Maart 1 (zie nr. 4).

Donné à Lille ou mois d'octobre l'an de grace mil troiscens quatrevingt et treize.

Opgenomen in een brief dd. 1405 Mei (zie regest no. 9).

7. 1401 Mei 17

Aelbrecht (paltsgraaf op den Rijn, hertog in Beieren, graaf van Henegouwen, Holland en Zeeland, heer van Friesland), overwegende, dat hij de vrijheden, die de werklieden en munters van den sermenten van Hollant, Zeelant en Brabant van hem ontvangen hadden, wegens hunne wederspanning tegen den waardijn en den muntmeester herroepen heeft, neemt die werklieden en munters van dat serment, die doen zullen, gelijk hij en de muntmeester bepaald hebben, in zijne bescherming, geeft hun vrijdom van tolleren, schattingen en beden en bepaalt, voor wie zij terecht zullen staan.

Gegeven in den Hage upten XVIIsten dach in Meyt anno XIIIlc ende een.

a. Afschrift van Gerardi op papier (Inv. no. 18). - Op hetzelfde stuk is de brief dd. 1403 November 9 (zie regest no. 18) afgeschreven.

b. Afschrift in Inv no. 8, blz. 84.

"Gedrukt: Van de Wall I, blz. 377; Van Mieris III, blz. 739."

8. 1403 November 9

Aelbrecht paltsgraaf upten Riin, hertog in Beyeren, graaf van Henegouwen, Hollant en Zeeland, heer van Vrieslant, bevestigt de voorrechtsbrieven, die hij aan de werklieden in de munt van Hollant gegeven heeft, en gelast schout, burgemeesters, schepenen en raad der stad Dordrecht hen daarin te handhaven.

Ghegeven in den Hage upten negenden dach van Novembris jnt jaer ons Heren duzent vierhondert ende drie.

a. Oorspr. (Inv. no. 19). Met het geschonden zegel van den Hertog in groene was.

b. Afschrift van Gerardi op papier (Inv no. 18). - Op hetzelfde stuk is de brief

dd. 1401 Mei 17 (zie regest no. 7) afgeschreven.
"c. Afschrift in Inv. no. 8 , blz;. 86."
Gedrukt: Van de Wall I, blz. 383.

9. 1405 Mei

Jehan hertog van Bourgoingne, graaf van Flandres, bevestigt ten verzoeken van de munters en werklieden van de munten van Flandres den hier ingelaschten brief d.d. 1393 October (zie nr. 6).

Donné en nostre ville de Bruges ou mois de may l'an de grace mil quatercens et cincq.

Opgenomen in een brief dd. 1420 Januari (zie regest no. 13).

10. 1405 October 23

Willem paltsgraaf upten Riin, hertog in Beyeren, graaf van Henegouwen, Hollant en Zeelant, heer van Vrieslant, bevestigt de voorrechtsbrieven, die zijn vader aan de munters en werklieden in de munt van Hollant gegeven heeft en gelast schout, burgemeesters, schepenen en raad van Dordrecht en de muntmeesters van Hollant hen daarin te handhaven.

Gegeven in onsen besitte voir Hagensteyn ende Eversteyn upten drie ende twintichsten dach in Octobri jnt jair ons Heren duzent vierhondert ende vive.

a. Oorspr. (Inv. no. 19). Met het geschonden zegel van den Hertog in groene was.

b. Afschrift, van Jac. Vries dd. 1538 December 20 in Inv no. 15, fol. 2 verso.
"Gedrukt: Van de Wall I, blz. 392; Van Mieris IV. blz. 28."

11. 1411 Augustus

Anthoine hertog van Lothier, Brabant en Lembourg, marquis du Saint Empire, bevestigt op verzoek der munters en werklieden den hier ingelaschten brief d.d. 1291 Juli (zie nr. 1), regelt nader de rechtspraak over hen en hunne vrouwen en families, geeft hun verschillende vrijdommen, geeft hun het recht wapenrusting te dragen en gelast hen in die rechten te handhaven.

Ce fust faict au mois d'aougst l'an de grace mille quatercens et onze.

a. Afschrift van Spiegel dd. 1588 October 25 van een afschrift van Joannes Lievens a Caudekercke, secretaris van Lovanium en notaris, dd. 1552 November 28 in Inv. no. 15 , fol. 67.

b. Afschrift in Inv no. 8, blz. 77.

12. 1417 Januari 30

Broeder Vrederic van Hoern, prior van het Sinte-Aeugustijnsklooster te Dordrecht geeft vidimus van den brief d.d. 1368 Maart 4 (zie nr. 5).

Ghegeven jnt jaer ons Heren M°C°C°C°C° ende zeventyen des Saterdages na Sinte-Pauwelsdach Conversio.

Oorspr. (Inv. no. 17). Met het geschonden zegel van het prioraat in groene was.

13. 1420 Januari

Phelippe hertog de Bourgoigne, graaf van Flandres, bevestigt ten verzoeken van de munters en werklieden van de munten van Flandres den hier ingelaschten brief d.d. 1405 Mei (zie nr. 9).

Donné en nostre ville de Gand ou mois de janvier l'an de grace mil quatercens et dixneuf.

Opgenomen in een brief dd. 1471 Januari (zie regist no. 21).

14. 1420 October 22

Johan paltsgraaf upten Rijn, hertog in Beyeren, zoon van Henegouwen, Hollant, Zoelant enz., bevestigt de rechten en vrijheden, die zijn vader aan de munters en werklieden in de munt van Hollant gegeven heeft, en gelast schout, burgemeesters, schepenen en raad van Dordrecht en de muntmeesters van Hollant hen daarin te handhaven.

Gegeven tot Dordrecht upten twe ende twintichsten dach in Octobri jnt fair ons Heren M^oCCCC^o (ende twintich.

a. Oorspr. (Inv. no. 19). Met het zegel ven den Hertog in roode was.

b. Afschrift van Jac. Vries dd. 1538 December 20 in Inv no. 15, fol. 3 verso.

"Gedrukt: Van de Wall I, blz. 463; Van Mieris IV, blz. 558."

15. 1422 Augustus 9

De provoost en de gemeene gezellen van den sermente van Brabant en van Hollant maken eene ordonnantie voor hunne kapel.

Deze ordinancye wert overeenghedragen jnt jair ons Heren M^oCCCC^o XXII op Sente-Laurensavont.

a. Oorspr. (Inv. no. 256). Met 2 geschonden zegels (van de stad Leuven en het serment) in groene was.

b. Afschrift in Inv no. 8, blz. 59.

Gedrukt: Van de Wall I, blz. 473.

16. 1422 Augustus 10

De provoost en de gemeene gezellen van den sermente van Brabant en Hollant maken eene ordonnantie voor hun gemeen ambacht.

Ghedaen int jaer ons Heren M^oCCCC^o XXII op Sente-Laurensdach.

a. Oorspr. (Inv. no. 9). Met 2 geschonden zegels (van de stad Leuven en het serment) in groene was.

b. Afschrift in Inv no. 8, blz. 24.

Gedrukt: Van de Wall I, blz. 474.

17. 1425 November 20

Philips hertog van Bourgondiën, ruwaard en oir van Hollant, Zeelant en Vrieslant, bevestigt de privilegiën. rechten en vrijheden, die zijn grootvader hertog Aelbrecht van Beyeren aan de munters en werklieden van de munt van Hollant gegeven heeft, en gelast schout, burgemeesters, schepenen en raad van Dordrecht en de muntmeesters van Hollant hen daarin te handhaven.

Gegeven in onser stede van Dordrecht upten twintichsten dach van Novembri jnt jair ons Heren M^oCCCC^o viiff ende twintich.

a. Oorspr. (Inv. no. 19). Met het zeer geschonden zegel van den Hertog in roode was.

b. Afschrift van Jac. Vries dd. 1538 December 20 in Inv no. 15, fol. 4 verso.

c. Afschrift van den notaris Hermanus upten Dijck op papier (Inv. no. 19).

"Gedrukt: Van de Wall I, blz. 504; Van Mieris IV, blz. 807."

18. 1429 April 21

Phillips hertog van Bourgondiën, ruwaard en oir van Henegouwen, Hollant, Zeelant en Vrieslant, geeft aan de munters en werklieden van de munt van Hollant de bevoegdheid om de hun vroeger toegestane rechten en vrijheden ook te gebruiken in de stad Zevenbergen, waarin hij thans de munt gevestigd heeft, en gelast kastelein, rentmeester,

schout, burgemeesters, schepenen en raad der stad Zevenbergen en de muntmeesters van Holland hen in die rechten te handhaven.

Gegeven upten een ende twintichsten dach in Aprille jnt jair ons Heren M CCCC negen ende twintich.

a. Oorspr. (Inv. no. 20). Met het geschonden zegel van den Hertog in roode was.

b. Afschrift van Jac. Vries dd. 1538 December 20 in Inv no. 15, folio 5 verso. "Gedrukt: Van de Wall I, blz. 510; Van Mieris IV, blz. 946."

19. 1437 October 2

Gielis Reyniers zoon erkent verkocht te hebben aan zijn zwager Jan Goeck ten behoeve van diens zoon Dirc eene plaats in de munt, waarin laatstgenoemde door Willem Reyniers zoon voor den provoost en de gezellen gevestigd is.

Ghedaen jnt jair ons Heeren M° CCCC° sevenendartich des anderen daghes na Sente-Bavendach.

Oorspr. (Inv. no. 63). Het zegel van Jan Tyelmans zoon verloren.

20. 1439 April 28

Phillips hertog van Bourgoengiën en van Brabant, graaf van Holland, bevestigt de overeenkomst, aangegaan tusschen de werklieden en munters van den sermente der munt van Brabant en die van den sermente der munt van Holland tot beslechting hunner geschillen, en gelast de werklieden en munters van den sermente der beide munten en de waardijns en muntmeesters dier beide munten zich daarnaar te gedragen.

Op XXVIIIsten dach van April jnt jair ons Heeren duysent vierhondert negen ende dertich.

a. Oorspr. (Inv. no. 159). Met het geschonden zegel van den Hertog in roode was.

b. Opgenomen in een brief dd. 1542 Juni 22 (zie regist no. 80). Gedrukt: Van de Wall I, blz. 535.

21. 1471 Januari

Charles hertog van Bourgoingne, graaf van Flandres, bevestigt ten verzoeken van de munters en werklieden van de munten van Flandres den hier ingelaschten brief dd. 1420 Januari (zie nr. 13) en gelast er de handhaving van.

Donné en nostre chastel de Hesdin ou mois de janvier l'an de grace mil quatercens soixante et dix.

Opgenomen in een vidimus dd. 1471 December 18 (zie regist no. 22).

22. 1471 December 18

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Bruges geven vidimus van den brief dd. 1471 Januari (zie nr. 21).

Faites et données l'an de grace mil quatercens soixante et unze le XVIIIe jour du mois de décembre.

Oorspr. (Inv. no. 266). Met het geschonden zegel ten zaken der stad in groene was.

23. 1474 Januari 30

Burgemeesters, schepenen en raden der stad Renen deelen aan den magestraat der stad Dordrecht meerde dat (...) van Walinn, muntgezel,

bij eede getuigd hebben, dat de munters, die poorters te Dordrecht waren, niet konden werken in de munt in den Haghe, omdat zij van de stad Dordrecht daartoe geen verlof hadden.

Anno Domini etc. LXXVIII sabbato post conversionis Pouli sancti apostoli.

Oorspr. op papier (Inv. no. 151). Met het geschonden opgedrukte secreteet zegel der stad in groene was.

24. 1476 April 19

Muntenaars van het serment van Holland en Brabant oorkonden, dat Pieter Tack Jacops zoon den muntstal, hem bij doode van zijn broeder aangekomen, aan zijn neef Heynric Haeck overdraagt, en dat Heynric Haeck en zijn broeder Jacop hunne rechten op dien muntstal overdragen aan Daniëll van Armyghen, die tot het serment van Brabant behoort.

Gedaen int jaer ons Heren duysent vierhondert sesse ende tseventich den XIXsten dach van Aprille.

Afschrift op papier (Inv. no. 64).

25. 1478 October 7

De rekenkamer te Brucelles en de generaal-muntmeesters van den hertog van Austrice doen uitspraak in het geschil tusschen de werklieden, munters en andere officieren der munt van Brabant, eischers, met den waardijn Pietre van Walem uit naam van den hertog als gevoegde, en Ypol Tarrax, muntmeester particulier, verweerder, bepalen, dat de verweerder gehouden is aan de werklieden, munters en officieren het door hen geëischte loon in de door hen gevorderde munten uit te betalen, en compenseeren de kosten.

Faict en la dite chambre des comptes le VIIe jour d'octobre l'an XIIIIC LXXVIII.

Afschrift op papier (Inv. no. 215).

26. 1479 Maart 18

Maximiliaen en Marie hertogen van Oistenrijck, Bourgoingnen en Brabant geven ten verzoeke dor werklieden en officieren van de munt van Brabant mandament, waarbij YpoleTarax, muntmeester particulier van Brabant, gelast wordt aan de werklieden en officieren het door hen gevorderde loon uit te betalen of voor kanselier en raden in Brabant op den eisch der werklieden en officieren te antwoorden.

Gegeven in onser stadt van Antwerpen XVIII dage in Marte int jaer ons Heeren duysent vierhondert achtentseventich.

a. Afschrift in Inv. no. 10 , fol. 6 verso.

b. Afschrift op papier (Inv no. 215).

c. Afschrift op papier (Inv. no. 224).

27. 1485 April 13

Maximilian en Phelippe aartshertogen van Austrice, hertogen van Brabant en Gelders, graven van Hollande, Heeren van Malines, bevestigen aan de werklieden van de munten van Brabant, Geldres en Hollande, die overeenkomstig het gegeven voorschrift, dat de munten dier drie landen voortaan te Malines geslagen zullen worden, naar die stad zullen komen, de voorrechten, die zij tot dusverre in die landen genoten hebben, en gelast schout, communemeesters en schepenen

van Malines hen daarin te handhaven.

Donné en nostre ville de Malines le XIIIe jour d'avril l'an de grace mil quatezens quatre vins et cinq après Pasques.

Opgenomen in een brief dd. 1495 September 4 (zie regist no. 34).

28. 1485 September 30

Schepenen in Dordrecht oorkonden, dat Fye Jans dochter, weduwe van Korstiaen Rijckouts zoon, aan Pieter meester Jan Doys' zoon een huis en erve in den Cesarisgang aldaar verkoopt.

Gegeven jnt jair ons Heren M CCCC vijff ende tachtentich opten lesten dach in der maent van Septembri.

Oorspr. (Inv. no. 258). Met 3 gedeeltelijk geschonden schepenzegels (van Willem Zamencoper Jacobs zoon, Cornelis Dammaes' zoon en Laurys Jans zoon) in groene was. - Met een transfix dd. 1490 Februari 27 (zie regist no. 31).

29. 1487 Maart 17

Maximiliain Roomsche koning en Phelips aartshertog van Oostenrijk, graaf van Holland, bevestigen ten verzoeken van de munters en werklieden van de munt van Holland den hier ingelaschten brief dd. 1368 Maart 4 (zie nr. 5) met kleine wijziging, bepalen, dat zij van de voorrechten gebruik zullen mogen maken, onverschillig of de munt geopend of gesloten is, en dat de werklieden en munters van de munt in Brabant geene zaken zullen mogen doen tot nadeel van die van Holland, en gelasten hen in hunne voorrechten te handhaven.

Gegeven in onser stede van Brugghe den XVllen dach van Maerte int jaer ons Heeren duysent CCCC zesse ende tachtentich.

a. Oorspr. (Inv. no. 19). Met het geschonden zegel van den Koning en den Aartshertog in roode was.

b. Afschrift van Jac. Vries dd. 1538 December 20 in Inv. no. 15, fol. 6 verso.

c. Afschrift in Inv. no. 8, blz. 87, met onjuisten datum: Maart 16.

d. Afschrift van Decauwenberghe op perkament van een afschrift van Bruyninc (Inv. no. 19).

e) Opgenomen in een brief dd. 1504 Augustus 7 (zie nr. 46).

Gedrukt: Van de Wall II, blz. 715.

30. 1487 Augustus 18

De gouverneur-generaal en de waardijn van de munt in Holland verklaren, dat op het verzoek van de munters en werklieden van de munt van Brabant en Holland om verhooging van hun loon van de nieuwe gouden munten bij de opening van de eerste bus van dat nieuwe werk zal worden gelet.

Actum in den Hage XVIII in Augusto anno LXXXVII.

Oorspr. op papier (Inv. no. 216).

31. 1490 Februari 27

Schepenen te Dordrecht oorkonden, dat Pieter meester Jan Doys' zoon aan Govert van Walen Willems zoon, provoost, ten behoeve der kapel der muntenaars den eigendom van den brief, waardoor deze gestoken is, (zie nr. 28) overdraagt.

Gegeven int jaer ons Heeren M CCCC negen ende tachtich opten zeven ende twintichsten dach in Februario.

Oorspr. (Inv. no. 258). Met 3 gedeeltelijk geschonden schepenzegels (van Jan van Overstege Vastraerts zoon. Cornelis Gerits zoon en Jan van Slingelant Jans zoon) in groene was.

32. 1490 Maart 30

De rekenkamer in den Hage, mr. Geraerd Loyette, generaal-meester der munten in de landen van Herwairtsover, Claes van Bakel, generaal, en Jan Vasterts zoon van Overstege, waardijn der munt van Hollant, staan aan de munters van Dordrecht 6 pond gr. VI. toe om daarvoor in de onlangs door hen verkregen nieuwe kapel in de Groote kerk Onser Liever Vrouwen aldaar een glas met het wapen van den landsheer te plaatsen en bepalen, dat die som uit den sleischat zal worden gevonden.

Actum in der voirscreven camere van der rekeninge in den Hage upten dach ende int jair als boven (upten XXXen dach in Merte a° XIIIIC LXXXIX° secundum cursum curie Hollandie).

Oorspr. (Inv. no. 257). - Aan dit stuk zijn 2 andere dd. 1493 Juli 17 (zie regist no. 33) en dd. 1506 October 15 (zie regist no. 55) gehecht.

33. 1493 Juli 17

"Kerkmeesters der Groote kerk verklaren met goedvinden van de ""goede luyden"" der stad Dordrecht aan de provoosten en de gemeene munters en werklieden der munt van Hollant en Brabant de Sinte-Loyskapel in die kerk met de er bij behorende begraafplaats overgedragen te hebben."

Gedaen int jair ons Heeren duysent vierhondert drie ende tnegentich opten zeventhiensten dach in Julio.

Oorspr. (Inv. no. 257). Met het geschonden zegel ten zaken der stad in groene was. - Aan dit stuk zijn 2 andere dd. 1490 Maart 30 (zie regist no. 32) en dd. 1506 October 15 (zie regist no. 55) gehecht.

Gedrukt: Van de Wall II, blz. 732.

34. 1495 September 4

Phillipe aartshertog van Austrice, hertog van Brabant en Gheldres, graaf van Hollande, heer van Mulines, bevestigt ten verzoeken der particuliere muntmeesters, officieren, werklieden en munters van de munt van Brabant en Malines den hier ingelaschten brief dd 1485 April 13 (zie nr. 27) en gelast den kanselier en de leden van den Grooten raad en schout communemeester en schepenen der stad Malines hen in hunne rechten te handhaven.

Donné en nostre ville de Brucelles le IIIle jour de septembre 1'an de grace mil quatercens quatervins et quinze.

Afschrift van Leonis op perkament (Inv. no. 21).

35. 1500 Juni 20

Thomas Boekelaer Symons zoon, schout der stad Dordrecht, geeft aan Neelken Martijns dochter, weduwe van Huge Claes' zoon, en hare kinderen Lenaert, Jan, Jacop, Adriaengen en Hadewy den muntstal met toebehooren, die Huge Claes' zoon voornoemd in het laatst van zijn leven bezat, maar die tegen den heer verbeurd was, terug onder bepaling, dat Lenaert, de oudste zoon, dien bezitten en naar muntrecht vererven zal, en Jan van Oversteghe Vastraets zoon, waardijn van de

munt, stemt hierin toe.

Gedaen int jair ons Heren duysent vijfhondert opten twintichsten dach in Junio.

Oorspr. (Inv. no. 65). Met de zegels van den schout en den waardijn in groene was.

36. 1501 October 8

Phillips aartshertog van Oostenrijck, graaf van Hollandt, Seelandt, heer van Vrieslandt, geeft met advies van de generaal-meesters van al de munten eene ordonnantie aan de goudsmeden in Hollandt, Seelant en Vrieslandt.

Gegeven in onse stadt van Brussel den VIII dach in October int jaer ons Heeren duysent vijffhondert ende een.

Afschrift van den notaris Benningh op perkament naar een afdruk in het bezit van het goudsmidsgilde te Haarlem (Inv. no. 267).

37. 1503 Februari 20

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Antwerpen oorkonden, dat Heylman Cobbe, gemachtigde van Snyder Claus en Hans Brantbach om zoen te maken over den doodslag, door Jan Aerts zoon op Niclaus van Keyersluterer gepleegd, de provoosten van de munt te Dordrecht in zijne plaats als gemachtigden tot deze zaak substitueert.

Opten twintichsten dach van Februario int jaer ons Heeren, als men screef M CCCCC ende twee na scrivene shoofs van Brabant.

Oorspr. (Inv. no. 259). Met het geschonden zegel ten zaken der stad in groene was.

38. 1503 Maart 18

De gemeene gezellen van het serment van Hollant en Brabant maken eene keur voor hun ambacht.

Int jaer ons Heeren, doen men screef XVC ende twee op den hachtiensten dach in Maerte, doe waren dees cueren ghemaect by de ghemeene ghesellen van Hollant ende van Brabant.

a. Afschrift in Inv. no. 10 , fol. 1.

b. Afschrift in Inv no. 8, blz. 64.

Gedrukt: Van de Wall II, blz. 782.

39. 1503 Maart 27

Schepenen in Dordrecht oorkonden, dat Jan Aerts zoon, steenhouwer, zich verbindt volgens den zoen, gemaakt in zake den doodslag, door Jan Aerts zoon op Niclaes van Luyteren gepleegd, aan Barbara Niclaes' natuurlijke dochter jaarlijks haar loven lang op Sinte-Geertruydendach een pond gr. VI. uit te betalen, waarvoor zich als borgen verbinden Cornelis War Jacops zoon en Herman Pouwels' zoon.

Gegeven int jair ons Heeren M vijffhondert ende twee upten seven ende twyntichsten dag in Maerte.

Oorspr. (Inv. no. 259). Met 3 geschonden schepenzegels (van Wouter Heymans zoon, Adriaen van Eemskerck Tielmans zoon en Herbaren die Jonghe heeren Reyners zoon) in groene was.

40. 1503 October 2

De graaf van Egmond, heer tot Baer, stadhouder-generaal, en het hof van Hollandt, Zeelandt en Vrieslant geven ten verzoeke van den

generaal-meester, waardijn en verdere officieren en suppoosten der munt te Dordrecht mandament, waarbij de stad Schoonhoven gelast wordt Amant Aernts zoon en Bertelmens van den Poel, behoorende tot de munt, die onrechtmatig gevangen genomen zijn, kosteloos en schadeloos to ontslaan of voor het hof een tegen de stad in te stellen eisch te komen aanhooren.

Gegheven in dan Haghe ... upten Hen dach in Octobry int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende drie.

Oorspr. (Inv. no. 50). Met het geschonden signet van het Hof in roode was. - Aan dit stuk is een ander dd. 1503 October 3 (zie regist no. 41) gehecht.

41. 1503 October 3

Huige Ghijsbrecht zoon, exploitateur van het hof van Holland, relateert, dat hij het mandament, waaraan dit stuk gehecht is, (zie nr. 40) aan de burgemeesters der stad Schoonhoven heeft beteeekend.

Den dach int jaer als boven verelaert (up den dorden dach van October anno XVC ende drye).

Oorspr. (Inv. no. 50).

42. 1503 December 5

Het hof van Holland, Zeelant en Vrieslant geeft ten verzoeke van Amant Aernts zoon en Bertelmeens van den Poel. gezworen dienaars in de munt te Dordrecht, mandament om burgemeesters en schepenen der stad Schoonhoven, waar zij een tijd lang gevangen gehouden zijn, voor het hof te dagvaarden.

Gegeven in den Hage ... den vijften dach in Decembri int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende drie.

Oorspr. (Inv. no. 50). Met het geschonden signet van het Hof in roode was. - Aan dit stuk is een ander dd. 1503 December 11 (zie regist no. 43) gehecht.

43. 1503 December 11

Huyge Ghijsbrecht zoon, exploitateur van het hof van Holland, relateert, dat hij het mandament, waaraan dit stuk gehecht is, (zie nr. 42) aan burgemeesters en schepenen van Schoonhoven heeft beteeekend.

Den dach int jaer als boven vaerclaert (opten Xlen dach van Desember anno XVC ende drye).

Oorspr. (Inv. no. 50).

44. 1504 Januari 10

Voor het hof van Holland dient de procureur van Amant Aernts zoon en Bertelmeeus van der Poel, gezworen dienaars in de munt te Dordrecht, van eisch tot schadevergoeding wegens onwettige gevangenhouding tegen burgemeesters en schepenen van Schoonhoven, en neemt de procureur van gedaagden dag.

Aldus gedaen in den Hage upten Xen dach in Januario anno XVC ende drie secundum cursum curie.

Oorspr. (Inv. no. 50).

45. 1504 April 24

Voor het hof van Holland dient de procureur van die van Schoonhoven van dupliek en beweert, dat Amant Aerts zoon c.s. zijn poorters, althans inwoners van Dordrecht, en dat hunne zaak dus tegelijk met die tusschen de steden Dordrecht en Schoonhoven voor den Grooten raad

moet worden behandeld, en zij hier niet ontvankelijk zijn, en het Hof gelast partijen van schrifturen te dienen.

Aldus gedaen in den Hage upten XXIIIen dach in April anno XVC ende vier nae Paesschen.

Oorspr. (Inv. no. 50).

46. 1504 Augustus 7

Philips aartshertog van Oostenrijck, graaf van Holland, bevestigt ten verzoeken van de munters en werklieden van de munt van Holland den hier ingelaschten brief dd. 1487 Maart 17 (zie nr. 29), geeft hun vrijdom van accijns op wijn, bier, brand, vleesch en andere levensmiddelen en gelast kanselier en den Grooten raad, stadhouder, het hof en de rekenkamer van Holland, baljuw en schout van Dordrecht hen in hunne voorrechten te handhaven.

Gegeven in onsen huysse in den Hage in Holland, den VIIen dach van Augusto int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende viere.

a. Oorspr. (Inv. no. 19). Met het geschonden zegel van den Aartshertog in roode was.

b. Afschrift van Jac. Vries dd. 1538 December 20 in Inv no. 15, fol. 10 verso.

c. Opgenomen in een brief dd. 1517 Juni 4 (zie regist no. 72).

Gedrukt: Van de Wall II, blz. 808.

47. 1505 April 18

Het hof van Holland gelast in de zaak tusschen Armant Arents zoon, Bertelmeeus van de Poel en andere gezworen dienaars in de munt van Dordrecht, eischers, en burgemeesters en gerecht der stad Schoonhoven, verweerders, de verweerders ten principale te antwoorden zonder praepjudicie van hunne exceptie van niet-ontvankelijkheid.

Aldus gedaen in den Haghe den XVIIIen dach in Aprille anno XVC ende vier naer Paeschen.

Oorspr. (Inv. no. 50).

48. 1505 Mei 9

Voor het hof van Hollandt dient de procureur van die van Schoonhoven van antwoord op den eisch van Amant Arents zoon en Bertelmeeus van der Polre en concludeert, dat die van Schoonhoven van den cisch zullen worden geabsolveerd, en neemt de procureur van de eischers dag om hierop te repliceren.

Aldus gedaen in den Hage upten IXen dach in Meye anno XVC ende vijf.

Oorspr. (Inv. no. 50).

49. 1505 Mei 15

(Philips aartshertog van Oostenrijk, graaf van Holland) staat aan de provoosten, gezworenen en gemeene werklieden der munt van Holland te Dordrecht toe reeds bij hun leven hun erfgenamen den stijl der Dordtsche munt te leeren, bepaalt, dat die erfgenamen hen dan ingeval van ziekte kunnen vervangen zonder overigens van de aan de werklieden verleende vrijheden te mogen genieten, en gelast hen in die rechten te handhaven.

Gegeven in onser stad van sHertoghenbossche den XVen dach in

Meye int jaer ons Heeren duysent vijffhondert ende vyve ende van onse rijcke d'eerste.

a. Afschrift van D'Asaendelft op papier (Inv. no. 22).

b. Afschrift in Inv no. 8, blz. 47, met den onjuisten datum: 1505 Mei 21.

Gedrukt: Van de Wall II, blz. 813.

50. 1505 September 9

Voor liet hof van Hollant dient de procureur van Amant Aernts zoon en Bertelmeeus van der Poele van repliek en persisteert hij bij zijn eisch, en neemt de procureur van die van Scoonhoven dag om hierop te dupliceeren.

Aldus gedaen in den Haege den IXen dach in Septembri anno XVC ende vijf.

Oorspr. (Inv. no. 50).

51. 1505 September 18

Voor het hof van Hollant dient de procureur der stad Scoonhoven van dupliek op de repliek van Amant .Aernts zoon en Bertelmeeus van der Poele, en persisteert hij bij zijne exceptie en conclusie, en het Hof gelast partijen van schrifturen te dienen.

Aldus gedaen in den Hage den XVIIIen dach in Septembr(i) anno XVC ende vijf.

Oorspr. (Inv. no. 50).

52. 1505 October 9

Heylman Kobbe deelt aan de provoosten en gezworenen van den sermente van Hollant te Dordrecht mede, dat hij zijne muntplaats heeft overgedragen aan Jan van Poyte en verzoekt hem als medebroeder te ontvangen.

Den IXe Octobry anno XVC ende vyve.

Oorspr. op papier (Inv. no. 66).

53. 1506 Juli 7

De graaf van Egmonde, heer tot Baer, stadhouder-generaal, en het hof van Hollant, Zelandt en Vrieslandt geven ten verzoeke van den waardijn en de gezellen van de munt te Dordrecht mandament tot oproeping van getuigen in hun proces tegen de stad Schoenhoven.

Gegeven in den Hago ... upten Vllen dachi in Julio int jaer ons Heeren duysent vijffhondert ende zes.

Oorspr. (Inv. no. 50). Met het geschonden signet van hiet Hof in roode was. - Aan dit stuk zijn twee andere, nl. eene cedul der te dagvaarden personen en een stuk dd. 1506 Juli 24 (zie regist no. 54) gehecht geweest.

54. 1506 Juli 24

Huyge Ghijsbrecht zoon, exploitateur van het hof van Hollant, relateert, dat hij krachtens het mandament, waaraan dit stuk gehecht is geweest, (zie nr. 53) Vranck Dyryx zoon, schipper, Claes Claes' zoon, schipper, Huybrecht Florys' zoon, schipper, Aderyaen Wyllems zoon, mosselman, Ghijsbrecht Heynrycx zoon, wantsnijder, Jan Cornelys' zoon, wantsnijder, en Heynryx Jans zoon van der Byese, wantsnijder, als getuigen heeft gedagvaard.

Den dach int jaer als boven verclaert (upten XXIIIen dach van der maent van Juluys anno XVC ende zes).

Oorspr. (Inv. no. 50).

55. 1506 October 15

Blasius Bocket sticht eene memorie in de kapel van Sinte Loye, geheeten der munters kape1, in de Groote kerk te Dordrecht en geeft aan Aert van den Poete, provoost van Brabant, Govaert van Walem, provoost van Hollant, de gezworenen en gemeene gezellen der munt van Hollant en Brabant 50 Rijnsche gulden, waarvoor zij zich verplichten die memorie te zullen doen vieren en daarvoor eene rente van 3 Rijnsche guldens 's jaars uit een huis aan de Nyeubrugge aldaar verbinden.

Gedaen int jair ons Heeren M vijfhondert ende zesse opten vijfthiensten dach van October.

Oorspr. (Inv. no. 257). Met het geschonden zegel der munters van Hollant in roode was. - Aan dit stuk zijn 2 andere dd. 1490 Maart 30 (zie regist no. 32) en dd. 1493 Juli 17 (zie regist no. 33) gehecht.

56. 1507 Januari 15

De rekenkamer te Bruessele en de generale muntmeesters beschikken op het request, ingediend door de werklieden en munters van Brabant te Antwerpen.

Aldus gedaen ende gesloten in der voirseyden cameren van der rekenyngen in presencie der voirseyden generalen meesteren opten XVen dach der maent van Januario anno XV ende zesse.

Afschrift op papier (Inv. no. 218).

57. 1507 Februari 24

Peter Duys meester Jans zoon verzoekt Aert van de Poele, provoost van de munt van Hollant, te willen bewerken, dat Henne, broederszoon van den overleden Daniël van Ermegem, zonder verdere moeilijkheden als diens opvolger in zijne muntplaats wordt aangenomen

Gescreven XXIIII February anno XVC ende VII.

Oorspr. op papier (Inv. no. 67).

58. 1507 Maart 5

Voor het hof van Hullant renuntieeren de procureur van de gezellen van de munt te Dordrecht en die van die van Schoenhoven van productie en nemen dag om te dienen van reprochen.

Aldus gedaen in den Hage upten Ven dach in Merten anno XVC ende zes secundum cursum curie.

Oorspr. (Inv. no. 50).

59. 1507 Mei 5

De rekenkamer in den Hage beschikt gunstig op een request van de werklieden en gezworen munters der munt van Hollant om op elk mark werks van stuivers, halve stuivers, oortjes en andere kleine penningen 2 myten VI meer loon te mogen ontvangen.

Actum in die voirschreven camer van der rekeningen ten bureele upten Ven dach in [Me]ye anno XVC ende zeven.

Afschrift op papier (Inv. no. 218).

60. 1507 Mei 15

Schepenen in Dordrecht oorkonden, dat Aert Jacobs zoon, Jan Jacobs

zoon en Jacop Jacops zoon aan de provoosten en gemeene gezellen van de munt van Hollant en Brabant te Dordrecht den muntstal, hun aangekomen bij doode van hun broeder Mathijs Jacops zoon, verkoopen en kwijting voor de koopsom geven.

Gegeven int jair ons Heeren M vijffhondert ende seven opten vijfftienden dach in Mey.

Oorspr. (Inv. no. 68). Met 2 schepenzegels (van Barthout Dircx zoon en Jacop Oem heeren Jacops zoon) in groene was.

61. 1508 December 22

Het hof van Hollandt doet uitspraak in het geschil tusschen Bertelmeeus van Poel en Amant Aernts zoon, gezworen dienaars en gezellen van de munt van Hollandt en Brabant, eischers, en burgemeesters, schepenen en gerecht der stad Schoenhoven, verweerders, veroordeelt de verweerders tot betaling der teerkosten van de eischers gedurende den tijd, dat zij door de verweerders gevangen gehouden zijn, spreekt hen van den verderen eisch vrij en veroordeelt hen in de kosten.

Aldus gedaen, gegeven ende gepronunchiert ... upten twee ende twintichsten dach in Decembry anno XVC ende acht.

a. Oorspr. (Inv. no. 50). Met het geschonden signet van het Hof in roode was.

b. Afschrift van W. de Dam van het dictum van het Hof (Inv no. 50).

c. Afschrift van Sevender van het dictum van het Hof (Inv. no. 50).

Gedrukt: Van de Wall II, bldz. 829.

62. 1509 Januari 27

Karel Grenier, procureur-generaal van Hollant, erkent van Adriaen Dircx zoon, provoost, en Aernt Dircx zoon van der Poel, gezworene van de munt, 10 Rijnsgulden wegens zijn salaris in de zaak voor het hof van Hollant van de gemeene gezellen der munt tegen die van Schoenhoven ontvangen te hebben.

XXVII in Januario XVC acht na den scryven shoofs van Hollandt.

Oorspr. op papier (Inv. no. 50).

63. 1509 April 20

De Groote raad bevestigt het vonnis, door het hof van Hollande gewezen tusschen Amant Arnts zoon en Berthelmeeus van der Poel eener- en die van de stad Schoenhoven anderzijds, nadat de laatstgenoemden van het door hen ingestelde appèl hadden afgezien, en veroordeelt de appellanten in de kosten der instantie.

Fait à Malines le XXe jour d'avril XVC et neuf après Pasques.

Oorspr. (Inv. no. 50).

64. 1509 September 4

Maximiliaan gekozen Keizer en Karel aartshertog van Oistenrijcken, graaf van Hollant, geven mandament om de kosten van het appèl van het proces in appèl voor den Grooten raad tusschen Amandt Aerts zoon en Berthelmieulx van der Pol, anticipanten, en burgemeesters en schepenen der stad Schoenhove, appellanten, bedragende 13 pond 16 schellingen 9 penningen van 40 gr. VI, het pond, waartoe de appellanten veroordeeld zijn, te innen.

Gegeven in onser stede van Mechelen den Illen dach in September int jaer ons Heeren duyst vijfhondert ende negen

ende van den rijcke van ons coninck, te weten van Germanie 't XXIIIle ende van Ungrien etc. 't XXe.

Oorspr. (Inv. no. 50). Met het geschonden zegel van den Grooten raad in roode was.

65. 1509 September 26

De graaf van Egmond, heer tot Baer, stadhouder-generaal, en het hof van Hollant, Zellant en Vrieslant geven ten verzoeken van Amant Aernts zoon en Bertelmeeus van der Poel mandament tot executie van de hier aangehechte akte van taxatie van kosten.

Gegeven in den Hage ... upten XXVlen dach in September int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende negen.

Oorspr. (Inv. no. 50). Met het geschonden signet van het Hof in roode was.

De aangehechte akte van taxatie van kosten ontbreekt.

66. 1509 October 8

Amant Aernt zoon en Bertolmeeus van de Poel erkennen van de stad Schoenhoven 13 pond 3 schellingen 9 penningen gr. VI. ter betaling der kosten, waarin de stad bij vonnis van den hove van Hollant veroordeeld is, ontvangen te hebben.

Ghedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende negen opten achsten dach in October.

Afschrift op papier (Inv. no. 50).

67. 1509 October 10

Aryaen Claessen in Sint Joris erkent van den tresorier der stad Schoenhoven 10 stuivers, die Bertelmeeus van die Poel bij hem verteerd had, ontvangen te hebben.

Op den tienden dach in October anno XVC ende negen.

Oorspr. op papier (Inv. no. 50).

68. 1509 October 10

Beuyen Dirx zoon erkent van de stad Schoenhoven 5 Rijns guldens 12 stuivers, die Bartholomeus van de Poel bij hem verteerd had, ontvangen te hebben.

Upten thienden dach in Orctobri anno XVC en negen.

Oorspr. op papier (Inv. no. 50).

69. 1515 Maart 14

De provoosten, gezellen en andere goede mannen van het serment van Brabant en van Hollant komen met elkander overeen, dat beide partijen voortaan zullen zijn van één serment, en dat die van den sermenten van Hollant ten opzichte van het inleiden en ontvangen hunner plaatsen met die van den sermenten van Brabant op één lijn zullen staan, behalve dat die van Hollant aan die van Brabant bij elke verandering twee Rijns guldens van 20 stuivers zullen geven, en besluiten van den landsheer brieven van confirmatie op dit accord te verzoeken.

Aldus gedaen in den Gulden Schelt tAntwerpen den viertiensten dach van Meerte aano XVC vierthiene na stijl van Camerijck.

a. Oorspr. (Inv. no. 160).

b. Afschrift van Spiegel dd. 1584 Mei 8 in Inv. no. 15, fol. 73.

Gedrukt: Van de Wall II, blz. 859.

70. 1517 Februari 21

Schepenen in Dordrecht oorkonden, dat Pieter Stoyff Pieters zoon aan Blasius Bucquet, muntmeester, eene jaarlijksche erfrente van 3 Rijns gulden uit zijn huis, staande bij de munt, verkoopt.

Gegeven int jair ons Heeren duyssent vijffhondert ende sestien opten een ende twintichsten dach in Februario.

Oorspr. (Inv. no. 243). Met 3 gedeeltelijk geschonden schepenzegels (van Aert Jonge Adriaens zoons, Cornelis Heymans zoon en Heynrick Cornelis Heynricx zoons zoon) in groene was. - In dorso staat eene aantekening dd. 1537 Januari 20 omtrent de berekening der munt, waarin de betaling kan geschieden. - Met een transfix dd. 1517 April 21 (zie regist no. 71) een dd. 1541 Januari 15 (zie regist no. 78) en een dd. 1560 Juli 1 (zie regist no. 85).

71. 1517 April 21

Schepenen in Dordrecht oorkonden, dat Pieter Stoyff Pieters zoon, koopman, in het jaargeding gebannen is uit en Blasius Bucquet, muntmeester, geëigend is aan de 3 Rijnsche gulden jaarlijksche erfrenten, vermeld in den brief, waardoor deze gestoken is (zie nr. 70).

Gegeven int jair ende opten dach voirscreven (opten een ende twintichsten dach van Aprill int jair ons Heeren duyssent vijffhondert ende seventhien.

Oorspr. (Inv. no. 243). Met 3 geschonden schepenzegels (van Jan Ockers zoon, mr. Willem Jacop Adriaens zoon en Heynrick Cornelis Heynricx zoons zoon in groene was. - Met een transfix dd. 1541 Januari 15 (zie regist no. 78) en een dd. 1560 Juli 1 (zie regist no. 85).

72. 1517 Juni 4

Kaerle koning van Castillen, graaf van Hollant,. bevestigt ten verzoeke van de munters en werklieden van de munt van Hollant den hier ingelaschten brief dd. 1504 Augustus 7 (zie nr. 46) en regelt de rechtspraak over de munters en werklieden opnieuw.

Gegeven in onse stede van Ghend den IIIlen dach van Junio int jaer ons Heeren duyssent vijfhondert ende zeventhien ende van onsen rijcken tweeste.

a. Oorspr. (Inv. no. 19). Met het geschonden zegel van den Koning in roode was.

b. Afschrift van Jac. Vries dd. 1538 December 20 in Inv no. 15, fol. 17.

c. Opgenomen in een brief dd. 1559 Augustus 14 (zie regist no. 84).

Gedrukt: Van de Wall II, blz. 867.

73. 1519 Juli 8

Schepenen in Dordrecht oorkonden, dat Daniël Willems zoon, vischkooper, aan Claes Cornelis' zoon eene jaarlijksche erfrente van 20 stuivers uit een huis en erf in de Breedstraat verkoopt.

Gegeven int jaer ons Heeren vijffthienhondert ende negenthien opten achsten dach in Julio.

Oorspr. (Inv. no. 242). Met 3 gedeeltelijk geschonden schepenzegels (van Reyer die Jonge heeren Reyes zoon, Willem van Drenckwaardt Bouwens zoon en Claes van Beveren Willems zoon) in groene was. - Met een transfix dd. 1520 Januari 12 (zie regist no. 74) en een dd. 1529 September 27 (zie regist no. 76).

74. 1520 Januari 12

Schepenen in Dordrecht oorkonden, dat Daniël Willems zoon, vischkooper, in het jaargeding gebannen is uit en Claes Cornelis' zoon

geëigend is aan de 20 stuivers jaarlijksche erfrente vermeld in den brief, waardoor deze gestoken is (zie nr. 73).

Gegeven int jaer ende opten dach voirscreven (opten twailfsten dach van Januario int jaer ons Heeren XVC ende negenthien).

"Oorspr. (Inv. no. 242). Met 2 geschonden schepenzegels (van Gherit Heynricx zoon en Reyer die Jonge heeren Reyers zoon) in groene was; dat van Schiltman Jacobs zoon verloren. - Met een transfix dd. 1529 September 27 (zie regist no. 76)."

75. 1529 Juli 13

Kerle (gekoren Keizer) geeft ten verzoeke van Gherard Fransz, mandament tot dagvaarding van provoosten en muntgezellen van Hollant om de geboden van den koop van een muntstal, toebehoord hebbende aan Jan van Leefdale, ridder, en aan Jan Cornelis' zoon van Crinynghe, door Gherard voornoemd te doen volgen.

Gegeven in onser steden van Mechelen den XIIIen dach van Julio int jaer ons Heeren duysent (vijfhondert) negenentwintich ende van onsen rijcken te wetene van den Roomschen 't Xle ende van Castillien ende anderen 't XIIIe.

Afschrift dd. 1529 Juli 27 van Brugman op papier (Inv. no. 69).

76. 1529 September 27

Schepenen in Dordrecht oorkonden, dat Clais Cornelis' zoon aan provoost en gezworenen van den sermente van de munt in Hollandt den eigendom van de brieven, waardoor deze gestoken is, (zie nrs. 73 en 74) overdraagt.

Gegeven int jair ons Heeren duysent vijfhondert negen ende twintich upten XXVIIen dach in Septembry.

"Oorspr. (Inv. no. 242). Met 2 gedeeltelijk geschonden schepenzegels (van Jan Vrancken zoon en mr. Willem Stoop Adriaeus zoon) in groene was; dat van Heynrick Cornelis Heynricx zoon verloren."

77. 1530 Februari 9

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Dordrecht geven vidimus van den brief dd. 1368 Maart 4 (zie nr. 5).

Den IXden dach van Februario anno XVC negen ende twintich naer scriven shoofs van Hollant.

Oorspr. (Inv. no. 17). Met het geschonden zegel ten zaken der stad in groene was.

78. 1541 Januari 15

Schepenen in Dordrecht oorkonden, dat Willem Bucket Blasius' zoon, muntmeester der munt van Hollandt, als gemachtigde van zijne zuster jonkvrouw Katherine, echtgenoot van Adriaen Spilmans, aan Gherit Franssen zoon, koekbakker, den eigendom van de brieven, waardoor deze gestoken is, (zie nrs. 70 en 71) overdraagt.

Gegeven int jaer ons Heeren XVC veertich opten vijfthiensten dach van Januario.

Oorspr. (Inv. no. 243). Met 3 geschonden schepenzegels (van Cornelis Willem Clemens' zoons zoon, Jan Hallinck Ockers zoon en Boudewijn van Drenckwaardt heeren Willems zoon) in groene was. - Met een transfix dd. 1560 Juli 1 (zie regist no. 85).

79. 1541 April 11

Het hof van Holland veroordeelt Catharina Dechassoir wegens het doen maken van valsche munt tot de doodstraf door verbranding met verbeurte harer goederen, en de koningin van Hungariën verandert deze straf in eene heimelijke executie met den zwaarde of anderszins.

Gepronuncieert den 11 April 1540.

Afschrift van (c. 1700) op papier (Inv. no. 268).

80. 1542 Juni 22

Kaerle Roomsche keizer, hertog van Brabant, graaf van Hollandt en Zeelandt, bevestigt ten verzoeken van de munt van den sermenten van Brabant en Hollandt ingelaschten brief dd. 1439 April 28 (zie nr. 20), bepaalt, dat de munters van den sermenten van Hollandt en Zeelandt mogen werken in de munt van Brabant en omgekeerd, en gelast de handhaving van deze rechten.

Gegeven in onser stad van Bruessel den tweentwintichsten dach van Junio int jaer ons Heeren duysent vijffhondert ende tweeneveertich, van onsen Keyserrijcke 't XXIIIe ende van onsen rijcken van Castillen ende anderen 't XXVIIe.

Afschrift van den notaris A. Baengerye in Inv. no. 15 , fol. 26.

Gedrukt: Van de Wall II, blz. 1049.

81. 1542 October 4

Kaerle Roomsche keizer, hertog van Brabant, geeft ten verzoeken van Jan van Halle, provoost, en de vrijmunters van het land van Brabant mandament om Cornelis van Eeckeren, waardijn der munt van Brabant, en verschillende munters van Hollandt en Zeelandt te dagvaarden voor den raad in Brabant ten einde daar te antwoorden op den tegen hen ingestelden eisch, dat de privilegiën, waarbij aan de munters van Hollandt en Zeelandt in Brabant gelijke rechten als aan de vrijmunters van Brabant worden gegeven, subreptiis en obreptiis verkregen en dus nietig zijn.

Gegeven in onser stad van Bruessel vier daghe in Octobri int jaer ons Heeren duysent vijffhondert ende tweeneveertich, van onsen Keyserrijcke 't XXIIIe en van onsen rijcken van Castilliën en anderen 't XXVIIe.

Afschrift in Inv. no. 15 , fol. 32.

Met het subreptiis en obreptiis verkregen privilege wordt dat van 1542 Juni 22 (zie regest no. 80) bedoeld.

82. 1513 September 11

Kaerle Roomsche keizer, hertog van Brabant, doet uitspraak in het geschil, hangende voor den raad van Brabant tusschen den provoost en de vrijmunters van den sermenten van Brabant en de munters van Hollandt, bepaalt - met vernietiging der overeenkomst dd. 1515 Maart 14 -, dat de munters van Hollandt op slechts 16 plaatsen in Brabant aanspraak hebben, regelt de wijze hunner inleiding, bepaalt, dat de 10 Brabantsche plaatsen, die ter collatie van den hertog staan, alleen aan Brabanters of afstammelingen van de geslachten van Brussel of Loeven vergeven zullen worden, regelt de rechtspraak der munters en stelt vast, dat die munters, welke het vak niet werkelijk uitoefenen, jaarlijks 18 stuivers in de gemeene bus zullen storten.

Gegeven in onser voerseyden stadt van Bruessele elff daghen in de maendt van Septembri int jaer ons Heeren duysent vijffhondert dryenveertich, van onsen Keyserrijcke 't XXIIIle ende van Castillen etc. het achtentwintichste.

Afschrift van den notaris A. Baengerye vau Inv. no. 15 , fol. 40.
Gedrukt: Van de Wall II, blz. 1070.

83. 1554 September 29

Waardijn, provoosten en gezworenen der munt te Antwerpen verzoeken de geadresseerden (provoosten en gezworenen der munt te Dordrecht?) verschillende door den brenger van den brief nader op te geven personen onder eede te hooren in het voor waardijn, provoosten en gezworenen te Antwerpen hangende proces tusschen Joseph Brussaert, aanlegger, en Peeter Verheyden, verweerder.

Opten negenentwintichsten dag Septembris int jair ons Heeren duysent vijffhondert ende vierenvijftich.

Oorspr. op papier (Inv. no. 161). Met het geschonden opgedrukte zegel van het college in roode was.

84. 1559 Augustus 14

Philips koning van Castillië, graaf van Hollant, bevestigt ten verzoeken van de munters en werklieden van de munt van Hollandt en Brabant den hier ingelaschten brief dd. 1517 Juni 4 (zie nr. 72) en gelast er de handhaving van.

Ghegeven in onser stadt van Ghendt den XIIIlen dach van Augusto int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende negenenvijftich, van onsen rijcken te wetene van Spaengnen, Cecille etc. tvierde ende van Napels tzeste.

a. Oorspr. (Inv. no. 19). Met het zegel van den Koning in roode was.

b. Afschrift van Michaelis in Inv. no. 15, fol. 52.

c. Afschrift in Inv. no. 8 , blz. 89.

Gedrukt: Van de Wall II, blz. 1225.

85. 1560 Juli 1

Schepenen in Dordrecht oorkonden, dat Gerrit Franssen, koekbakker, aan het serment der munt aldaar den eigen dom van de rentebrieven van 3 Rijns gulden, waardoor deze gestoken is, (zie nrs. 70, 71 en 78) overdraagt.

Gegeven opten 1en July anno XVC tsestich.

Oorspr. (Inv. no. 243), Met 3 geschonden schepenzegels (van Philips Ogiers zoon, Wouter Barthouts zoon en mr. Adryaen van Blyenburch heeren Adryaens zoon) in groene was.

86. 1561 April 5

Govaert Cornelis' zoon van Walem erkent op zekere voorwaarden van de provoosten Gheret Frans' zoon en Wyllem van Bemont Frans' zoon namens het serment van Hollant en Brabant 21 gulden VI. te leen ontvangen te hebben.

(den 6 April anno 1561.)

Oorspr. op papier (Inv. no. 245).

87. 1561 December 5

De raad van Brabant beslist op het request, van Joseph Brusaert,

munter van Brabant en Hollandt, en besluit besloten brieven aan die van de munt in Hollande te schrijven en te vragen den requestrant tijdens het door hem begonnen proces van purge niet te verhinderen zijn werk aan de munt te verrichten.

Faict à Bruxelles le Ve de décembre XVC LXI.

Afschrift van Michaelis op papier (Inv. no. 162).

88. 1562 Januari 5

De notaris Arnoult de Naen relateert, dat ten verzoeken van Gheraert Frans' zoon, provoost van de munt te Dordrecht, ook uit naam van zijn medeprovoost Willem Franchen, alias van Beaumont, gedaan, de te Antwerpen aanwezige munters van Dordrecht verklaren, dat zij Josphe Brussaert tijdens het door hem aangevangen proces van purge voor den raad van Brabant niet zullen belemmeren in zijn werk, maar tevens verklaren, dat zij hem niet hadden toegestaan in hunne munt te werken, omdat hij zonder brief van de provoosten van den sermente van Brabant had willen worden toegelaten, en aan Gheraert Frans' zoon opdragen deze verklaring aan den Secreeten raad of elders mede te deelen.

Dit is aldus gedaen te Antwerpen in de muntcamere der voirseyden munten (op heden den vijfsten dach der maent January anno van der geboorten ons Heeren Jesus Christi duysent vijffhondert ende eenentsestich.

Oorspr. op papier (Inv. no. 162).

89. 1562 Januari 12

De provoosten van de munters van Dordrecht schrijven aan den president en de leden van den Secreeten raad te Bruxel en verklaren, dat zij weigeren Joseph Brussaert op hunne munt te laten werken, niet om hetgeen vroeger tegen hem is ingebracht, maar omdat hij geene brieven van de munters van Antwerpen heeft overgelegd.

Den Xllen January in tjair ons Heeren M VC LXI.

Oorspr. op papier (Inv. no. 162).

Het eerste gedeelte van dit stuk ontbreekt.

90. 1565 October 5

Philips (koning van Castilliën) geeft ten verzoeken van de provoosten, gezworenen en andere vrijmunters van het serment van Brabant te Antwerpen mandament van dagvaarding van Willem van Beaumont, provoost van de munt van Hollandt te Dordrecht, c.s. voor kanselier en raden van Brabant om het vonnis van den raad van Brabant dd. 1543 September 11 executoriaal te hooren verklaren.

Gegeven in onser stat van Bruessele den vijften dagh van October int jaer ons Heren duysent vijffhondert vijffentzestich, van onsen rijcken van Spaengen, Sicilliën etc. 't Xe ende van Napels 't XII.

Afschrift op papier (Inv. no. 164).

91. 1565 November 21

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Dordrecht oorkonden, dat de provoosten en werkgezellen der munt in Holland mr. Jan Le Begge, procureur voor de kanselarij van Brabant, in hun proces tegen de

provoosten, gezworenen en munters van Brabant te Antwerpen tot hun procureur stellen.

Upten XXlen Novembris anno XVC vijff ende tsestich.

Oorspr. op papier (Inv. no. 164). Het opgedrukte zegel ten zaken der stad verloren.

92. 1567 Mei 31

De heeren van de finantie en de generaal-muntmeesters geven aan de werklieden van de munt te Dordrecht eene instructie voor het munten van den Borggoenschen gouden gulden, daalder enz.

Opten lesten dach van Mey a 1567.

a. Oorspr. op papier (Inv. no. 200).

b. Afschrift in Inv no. 8, blz. 62.

93. 1568 Maart 18

Stadhouder en hof van Hollandt en Vriesland zenden aan schout en gerecht der stad Dordrecht een request van de werkgezellen der munt aldaar met verzoek om inlichtingen.

Geschreven in den Haeghe den XVIIIen Martii anno 1567 stilo curiae Hollandiae.

Afschrift op papier (Inv. no. 27).

94. 1569 Juni 1

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Dordrecht oorkonden, dat de munters en werklieden van het serment van Hollandt en Brabandt hunne medemunters Gerrit Frans' zoon en Adriaen Ockers zoon machtigen om uit naam van het serment met de munters en werklieden der munt van Brabandt in het proces voor den raad van Brabandt een accoord aan te gaan.

Opten 1en Juny anno XVC negen ende tsestich.

Oorspr. op papier (Inv. no. 164). Met het geschonden opgedrukte zegel ten zaken der stad in groene was.

95. 1569 Juni 7

Provoosten en gezworenen van de munt van Brabant, daartoe door de gemeene gezellen gemachtigd, en Geeraerd Franssen, provoost, en Adriaen Ockerssen, gezworene van de munt van Hollant, komen ter beslechting der bestaande geschillen over het aandeel van die van Hollant in de kosten, door die van Brabant tot handhaving der gemeenschappelijke privilegiën gemaakt, overeen, dat die van Hollant 200 pond grooten zullen bijdragen, en dat geene van beide partijen vortaan een proces zal beginnen of aannemen zonder met de andere partij overleg gepleegd te hebben, alles zonder praejuditie van de gemeenschappelijke privilegiën en van het in den raad van Brabant tusschen beide partijen gewezen vonnis dd. 1543 September 11.

(op den sevensten dach Junii in den jaere XVC en de LXIX.)

Oorspr. (Inv. no. 164). Met het geschonden zegel van de munt van Brabant in roode was.

Dit stuk is een cyrograaf. - Gedrukt: Van de Wall II. blz. 1312.

96. (1569) Juni 14

"Provoosten, gezworenen en gemeene gezellen der munt van Hollandt te Dordrecht machtigen Jacob van Diemen Cornelis' zoon en Johan

Boucquet, provoosten, en Adriaen Ockers zoon, oud-provoost en gezworene, om met de provoosten en die van de munt van Brabant te Antwerpen eene overeenkomst aan te gaan over de interpretatie der woorden ""nae rate"", ter vereffening der tusschen de beide sermenten bestaande geschillen over elks aandeel in de kosten der processen, tot handhaving der gemeenschappelijke privilegiën gevoerd, waarover reeds 1569 Juni 7 eene overeenkomst tusschen de provoosten en die van de munt van Brabant en van Hollandt is aangegaan."

Actum den XIIIlen Juny in de muntcamere van de munte van de graeffelicheyd van Hollandt tot Dordrecht.

Oospr. (Inv. no. 164). Met het geschonden zegel van het serment van Holland in roode was.

97. 1570 Juni 29

Peeter Borremans en Peeter Kerbeck, provoosten van het serment van de munters van Brabant en Hollant, erkennen van de provoosten van het serment van de munters van Hollant en Brabant 100 gulden, verschenen St. Jansmis 1570, ontvangen te hebben, zulks ingevolge de overeenkomst dd. 1569 Juni 7.

Op den XXVIIIsten dach van de maent van Junio anno dusent vijffhondert ende twintich.

Oorspr. op papier (Inv. no. 238). Met het geschonden opgedrukte zegel van het serment van Brabant in groene was.